

Mlaš tednik

KULTURNO-POLITIČNO GLASILO AVSTRIJSKIH SLOVENCEV

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

P. b. b.

LETO XIX. / ŠTEVILKA 10

CELOVEC, DNE 9. MARCA 1967

CENA 2.— SILINGA

Klausova politika

6. marca 1966 je dosegla Avstrijska ljudska stranka pri državnoborskih volitvah s 85 mandati absolutno večino v parlamentu. Socialisti so pri volitvah močno nazadovale. Sledila so pogajanja z OeVP z namenom, da bi prišlo do obnovitve koalicije med OeVP in SPOe. Vendar so se odločili socialisti za opozicijo. S tem je bila dr. Klausu kot predsedniku Avstrijske ljudske stranke dana možnost, da sestavi vlado izključno le z osebami, ki prihajajo iz vrst OeVP ali pa so ji — kot minister za pravosodje — vsaj idejno blizu.

Ne bomo naštevali, kaj je vlada v preteklem letu vse ukrenila. Drži eno, da je bilo za avstrijsko ljudstvo veliko storjenega in da se napovedi socialistov niso uresničile. Napovedali so namreč politično krizo v državi, brezposelnost itd. Do vsega tega ni prišlo, temveč je mogla Klausova vlada beležiti tekom prvega leta svojega delovanja lepe uspehe, ki se jih imamo vzrok veseliti vsi državljani. Delovna mesta, reden zaslužek, mir in napredek, vse to je bilo avstrijskemu prebivalstvu zagotovljeno.

V zvezi z manjšinskim vprašanjem na Koroškem je napovedal kancler Klaus razgovore s predstavniki zvezne in deželne vlade in koroškimi Slovenci. Do teh razgovorov bo prišlo po izjavi zastopnikov Avstrijske ljudske stranke na Koroškem ob koncu meseca marca ali v začetku meseca aprila.

Znano je, da so nacionalistično usmerjeni nemški krogi ponovno sprožili zahtevo po ugotavljanju manjšine. Tako je državni poslanec dr. Scrinzi, predstavnik koroške FPOe, stavil kanclerju dr. Klausu v parlamentu glede načina realizacije člena 7 več vprašanj. Prvo vprašanje je bilo: »Ali drži, da namerava zvezna vlada predložiti državnemu zboru še pred sklenitvijo zakona o ugotavljanju manjšine osnutek za zakon o uradnem jeziku?« Na to vprašanje je kancler Klaus odgovoril: »Dosedanji študij in posvetovanja še niso dokazala, da je tozadevno edina pot zakon o ugotavljanju manjšine. So še druge poti za ugotovitev obsega manjšin oziroma snovno-pravno rešitev vprašanja uradnega jezika.« Dr. Scrinzi je vprašal nadalje: »Ali nameravate zanikati soglasno sprejete sklepe koroškega deželne zboru ter obljubo tedanjega kanclerja Raaba, dano oktobra meseca leta 1960, po katerih naj bi po koroškem deželnem zboru soglasno priporočeni zakon o ugotavljanju manjšine bil čimprej predložen državnemu zboru?«

Klaus je odgovoril: »Ne nameravam ne eno, ne drugo, temveč želim pospeševati

Ču En Laj takoj za Mao Ce Tungom

Ministrski predsednik prehitel obrambnega ministra Lina Piao

Iz časopisov in poročil različnih kitajskih tiskovnih agencij je razbrati, da je v notranjem kitajskem boju za oblast ministrski predsednik Ču En Laj prehitel obrambnega ministra Lina Piao in je sedaj najmočnejši politik takoj za Mao Ce Tungom. Tako poročajo tiskovne agencije, da mu je Mao izročil nekatera pooblastila, katere je doslej opravljal obrambni minister Lin Piao.

Na velikem zborovanju v Pekingu je nastopil kot glavni govornik Ču En Laj. Zbranim množicam je prinesel pozdrave Mao Ce Tunga, medtem ko je poleg njega molče sedel Lin Piao.

Nadaljnji dokaz vzpona Ču En Laja je prinesla poročevalska agencija »Nova Kitajska«. V tej je bilo rečeno, da je govoril v imenu vodje partije Maoa, Lin Piao in

najvplivnejše vojaške komisije, čeprav Ču En Laj ni član te komisije. To pa imensko vodi Mao, v praksi pa obrambni minister Lin Piao.

Kmalu za tem, ko je dal vodja partije Mao Ču En Laju pooblastila, da se mora končati kulturna revolucija, je slednji zapovedal posadki v Honanu, naj se strne ob Mao, kar je še nov dokaz, da ima Ču En Laj v rokah tudi vojaško oblast.

Ministrski predsednik Ču En Laj je dal tudi navodila, da se mora kulturna revolucija v pokrajini Sinkiang, ki meji na Sovjetsko zvezo, takoj končati.

Na stenskih plakatih je bilo napisano, da se morajo nemudoma vsi Kitajci vrniti na svoja delovna mesta v svojih domovinskih pokrajinah ali pa javiti pri svojih vojaških edinicah.

De Gaulle utrdil svoj položaj

Degolisti vodijo pred komunisti — 38 odstotkov za stranko de Gaulla

Degolisti so se v nedeljo v prvi volivni rundi francoskega parlamenta presenetljivo dobro odrezali in prejeli okoli 38 odstotkov vseh glasov, komunistična stranka Francije 22 odstotkov, za federacijo demokratske in socialistične levice je bilo oddanih 19 odstotkov glasov, demokratski center je prejel 13 odstotkov, preostalo število glasov pa je porazdeljeno med nekaj manjših levih in desnih strank. Volilni izidi se prav malo razlikujejo od prve runde parlamentarnih volitev leta 1962.

Volilna udeležba je dosegla z 22,9 milijonov glasov od 28,3 milijonov volivnih upravičencev skoraj 81 odst. To pomeni, da so sedanje parlamentarne volitve (prva runda) v Franciji dosegle nov rekord. Treba je omeniti, da se je tokrat vzdržalo glasovanje le 20 odstotkov Francozov, medtem ko jih leta 1962 v prvi rundi ni volilo nad 32 odstotkov.

V nedeljo, 5. marca, je bilo z absolutno večino izvoljenih samo 73 poslancev: 62 jih pripada stranki generala in državnega predsednika de Gaulla, 8 je komunističnih po-

slancev, 2 ima demokratski center in enega združena levica.

Od 29 de Gaullovih ministrov je bilo v prvi volilni rundi izvoljenih 11; ministrski predsednik Pompidou je bil ponovno izvoljen. Premier Pompidou, ki je dobil tokrat prvič parlamentarni mandat, je po volitvah izjavil, da je zadovoljen z izidom nedeljskih volitev v prvi rundi: »Na volitvah so Francozi izpričali inteligenco in pamet.« Pa tudi ostali voditelji strank so zadovoljni z rezultati nedeljskih volitev.

Komunisti so zlasti poudarili, da so s svojimi nad 5 milijonov glasov — dobili en milijon več glasov kot leta 1962 — najmočnejša opozicijska stranka.

Priznave za drugo volivno rundo v nedeljo, 12. marca, so se pričele z vrhunskim sestankom levice. Glavni tajnik komunistične stranke Waldeck-Rochet, kandidat federacijske demokratske in socialistične levice Mitterrand, in vodja socialistov Mollet so izdelali načrt, po katerem naj bi degolistom vzeli čim več mandatov. Kljub temu pa opazovalci ne dvomijo v degolistično zmago.

študije, ki bi omogočili stvarno rešitev tega vprašanja.«

Dr. Scrinzi je vprašanje je nato bilo: »Ali niste tudi mnenja, da je neobhodno potrebno obseg in območje manjšine objektivnim potom ugotoviti?« »Da, objektivnim potom,« je dejal dr. Klaus, vendar nisem prepričan o tem, da je edina, najhitrejša in najbolj smotrna pot za določitev območja jezikovnih manjšin zakon o ugotavljanju manjšine.«

Iz tega je razvidno, da gre kanclerju dr. Klausu za pravično ureditev vseh manjšinskih vprašanj. O tem pričajo kanclerjeve izjave, podane ob njegovem uradnem obisku v Beogradu, pred koroškimi Slovenci v Celovcu, ob otvoritvi visokošolskega doma »Korotan« na Dunaju, avstrijsko-jugoslovanski komunikacije ob zaključku državnega obiska predsednika Jugoslavije v Avstriji ter koraki, ki so bili po kanclerju dr. Klausu doslej v prid koroškim Slovencem storjeni.

Znano je, da je le še Josef Friedrich Perkonig našel tako iskrene in globoke besede o Slovencih kot kancler dr. Klaus, ki je dejal, da se šele s slovanskim tonom mani-

festira prava evropska polifonija, da so številni pesniki, skladatelji in glasbeniki slovanskega rodu bogatili avstrijsko umetnost s slovanskimi elementi, da so vtisnili koroški Slovenci Koroški neizbrisna znamenja, da pomenijo za Avstrijo obogatitev, da je hvaležen, da se je na srednji šoli odločil za učenje slovenščine, da se je učil jezik manjšin iz ljubezni do manjšin, da je Koroška pravo evropsko področje in da mora biti Koroška Evropa v malem.

Koroški Slovenci nismo postali v preteklem letu nestrpni, ker doslej še ni prišlo do napovedanega razgovora. Vemo, da so bili medtem ustvarjeni pogoji za predvideni razgovor, ki se bo vršil v znamenju medsebojnega zaupanja. V avstrijski notranji in zunanji politiki manjšinska vprašanja niso več kamen spotike. Tudi »Salzburger Nachrichten« so 6. marca 1967 zapisale, da večina koroškega prebivalstva manjšinskega vprašanja ne občuti več kot problem. Gledamo v njem le še človečansko vprašanje, ki ga bodo znali rešiti ljudje dobrega srca s čutom pravičnosti v zadovoljnost obeh narodov v deželi.

OBJAVA

V soboto, dne 11. marca 1967, se konča na Državni gimnaziji za Slovence 2. tromesečje. Dijaki dobijo na ta dan spričevala. 18. marca 1967 je od 13. do 16. ure na šoli »Dan staršev«.

Ravnateljstvo

Spominčica na grob Janku Olipu

Sele, ponos koroških Slovencev! Nobena vas na našem ozemlju ni dokazala v preteklih letih toliko žilavosti kot prav Sele, nobeno naselje ni izžarevalo po svojih prebivalcih toliko samozavesti kot selska fara, v nobeni vasi koroški Slovenci v obnovljeni državi nismo našli toliko opore za narodno delo kot prav v Selah.

Prebivalcem vsega našega ozemlja so dali Selani skozi vsa leta s svojo nesebičnostjo, z brezmejnimi narodnim idealizmom, z vedrim optimizmom, s stalno prisotnostjo pri našem narodnem delu najlepši zgled ter bili narodu močna opora pri gradnji vedno lepše bodočnosti koroškim Slovincem.

Selske žrtve so zgovoren dokaz nezlomljive življenjske volje rodu, ki je kremenit kot gorovje Karavank. Svojo žilavost je ta narod pod Karavankami znal dokazovati spet in spet z aktivnim kulturnim delom ter vdamostjo katoliški Cerkvi.

Del tega življenja je bil naš rojak Janko Olip. Kot soustanovitelj in sodelavec Narodnega sveta koroških Slovencev je bil uverjen o potrebi zavestnega oblikovanja javnega življenja po krščanskih načelih, upoštevanja bogate narodne tradicije pri duhovni rasti posameznika ter celotne skupnosti, veroval je naš Olip v trenutek, ko se bosta našla večinski narod in manjšina v harmoničnem sodelovanju.

Ob začetku te poti stoji 40 slovenskih rojakov, med njimi Janko Olip, ki so ustanovili leta 1949 v Mohorjevi hiši Narodni svet, organizacijo, ki je imela leta 1965 v svoji sredi poslevoedečega državnega predsednika in avstrijskega kanclerja, ki si utira s svojimi sodelavci in somišljeniki pot v vedno širše narodno poslanstvo.

Kot dolgoletni odbornik Mohorjeve družbe je Janko Olip s svojimi nasveti in glasom soodločal o važnih, za usodo koroških Slovencev pomembnih vprašanjih. Povezana niso le z našimi dijaškimi domovi, Slovensko gimnazijo, tiskarno, knjigarno, temveč tudi z visokošolskim domom »Korotan« na Dunaju.

Kako globoko je spoštoval Janko Olip slovensko duhovščino, pa pričča najbolj zgovorno dejstvo, da je podpiral vsepovsod tista stremljenja, potom katerih bi bilo mogoče na najboljši način zagotoviti našemu narodu duhovniški naraščaj. Narod, ki gradi cerkve, ki vidi v duhovnikih svoje vzore in vodnike, ki ima v svoji sredi tako plemenite značaje, kot je bil to Janko Olip, je zdrav narod!

Naj se našemu Janku Olipu zahvalimo tudi s tega mesta za zgled, ki ga nam je dajal s svojim življenjem kot človek in koroški Slovenec.

■ Francija je v torek izstrelila vesoljsko kabino in v njej opico, da bi ugotovili, kako odgovarja živ organizem v breztežnem stanju. V oddaljenosti 180 km od Zemlje je opica prebila 10 minut v breztežnem stanju, potem se je s padalom vrnila na Zemljo. Vse so snemali na filmski trak, ki se je prav tako vrnil s padalom na Zemljo.

Politični teden

Po svetu . . .

KIESINGER ZAHTEVAL RAZČIŠČENJE NEZADOVOLJIVEGA RAZMERJA Z ZDA

Zahodnonemški kancler Kiesinger je sedanje stanje odnosov med Bonnomo in Washingtonom takole komentiral: »Tako ne more dalje; govorimo samo o spornih vprašanjih in ne več o vprašanih skupne koristi.« Dodal je, da je absolutno potrebno ugotoviti, v katerih stvareh se interesi obeh držav še ujemajo. Pripomnil je, da je paradoks dejstvo obstoja zavezništva, v katerem je tudi Bonn, in da se je nad njim, kljub vsem nasprotjem, ustvarila med dvema velikima državama neke vrste »atomska skrivnica«.

Zatem je kancler dejal, da bi »prezgodnje priznanje« meje na Odri in Nisi »povzročilo več škode kakor koristi«. Dejaj je, da se ne smejo prepustiti romantično utopiškim utvaram na tem sektorju in je treba »odločno verovati, da bo samo s premaganjem evropskih nasprotij moč najti rešitev raznih vprašanj«.

Zatem je kancler izrekel prepričanje, da bodo tudi po varšavski konferenci še druge države sledile zgledu Romunije in normalizirale svoje odnose z Bonnomo. S Sovjetsko zvezo, je dejal Kiesinger, je treba ustvariti tako stanje, da sedanji interesi spodbudijo iskanje rešitev, ki bodo sprejemljive tudi za vzhodni blok. To je tudi stališče de Gaulla in za Zvezno republiko je poglobitve važnosti uživati podporo Francije za svojo vzhodnoevropsko politiko.

Uradni predstavnik je sporočil, da sta Zahodna Nemčija in Jordanija obnovili diplomatske odnose. Jordanija je med desetimi arabskimi državami, ki so prekinile diplomatske odnose z Bonnomo, ko je Zahodna Nemčija maja 1965 navezala diplomatske odnose z Izraelom.

Predstavnik vlade von Hase je izjavil, da je pobudo za obnovitev odnosov dala Jordanija, ter da je ta obnovitev političnega značaja in ni povezana z načrti za gospodarsko pomoč. Von Hase je dodal, da je Zahodna Nemčija vedno pripravljena obnoviti diplomatske in prijateljske odnose z drugimi arabskimi državami.

Arabske države, ki so maja 1965 prekinile diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo, so Egipt, Sirija, Irak, Jemen, Sudan, Saudova Arabija, Alžirija, Libanon in Kuvajt.

Kairski radio pa je obsodil sklep Jordanije, da obnovi diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo, ne da bi se posvetovala z drugimi arabskimi državami. Na ta način je Jordanija »izdala enotno arabsko stališče o Palestini in je zmanjšala možnost arabskih držav, da dobijo koncesije od Bonna«. Radio je dodal, da glavni tajnik arabske zveze sedaj proučuje možnost obnovitve diplomatskih odnosov med arabskimi državami in Bonnomo, toda ni še predložil dokončnega poročila o tem.

ALI BO INDONEZIJSKI GENERAL SUHARTO REŠIL DEŽELO TEŽAV?

Govorili so, da je dober vojak. Priznali so mu, da je spreten politik. Zdaj bodo morda rekli tudi to, da je spreten diplomat. General Suharto je enega od svojih velikih smotrov te dni nedvomno dosegel s pogovori, in sicer uspešno, neboleče, v pravem trenutku, brez nepotrebne tveganja in pretiranih komplikacij. Z diplomatskim sporazumom je dobil vse tisto, kar je predsedniku Sukarnu še preostalo, razen naslova. Sukarno je ostal samo še ime, simbol, poimenski državni poglavar — do nadaljnjega.

Neki ameriški časnikar je imenoval Suharta »uganko z Jave«. Po zemljepisnem poreklu je ožji Sukarnov rojak. Toda to ni razlog, zakaj v nasprotju s svojimi rojaki v zadnjih mesecih ni javno izjavil ničesar proti Sukarnu in se ni z njim javno nikoli sprl. »On je naš predsednik,« je govoril, vendar je kljub temu, nadstropje za nadstropjem, rušil politično zgradbo, ki jo je postavil poglavar in ustanovitelj države. Toda pri tem je vztrajno poudarjal, da počenja vse to v njegovem imenu . . .

»Ne vse naenkrat!« se glasi ena od političnih misli generala Suharta. »Vedno vse ob pravem času,« se glasi druga. Suharto se je ravnal po tem tudi v praksi. Kot že rečeno, je doslej dosegel vse razen Sukarnove-

ga naslova. Zaveznikov si ni iskal le na levem krilu. To je vsekakor zelo zgovorno. S podporo, ki jo je dobil, je Suharto pripravil teren tudi za »zadnji ukrep«. Sukarna so obtožili, da je sodeloval v zaroti. Suharto ga je pozval, naj pojasni »svojo politiko v preteklosti«, ker se bo sicer srečal z vojaško akcijo.

Toda zadnji trenutek so se s sporazumom vsaj trenutno izognili prvemu in drugemu. Zmagovalec je zopet Suharto. Pomiril je duhove, obvaroval deželo pred novimi spopadi, Sukarna pa sodišča.

Za nasprotno uslugo pa je v manj kot enem letu že drugič prevzel vsa njegova »pooblastila«. Toda tokrat gre za bistveno razliko. Sukarnu zdaj razen simbola ni ostalo nič drugega, niti odgovornost za vse tisto, kar se bo poslej dogajalo v Indoneziji. Toda težave so ostale tudi brez Sukarna. Predvsem gospodarske težave. Ali jih bo Suharto zmogel?

Doslej mu je uspelo vse, česar se je lotil, toda gospodarstvo je občutljivejše kot politika. Suharto je drugi sin izmed enajstih otrok muslimanskega trgovca z Jave. Po končani gimnaziji je postal bančni uradnik, toda tega se je »naveličal« in se odločil za vojaško kariero. Tik pred drugo svetovno vojno je vstopil v armado, med vojno pa končal častniško šolo. V kolonialni vojni se je boril proti Nizozemcem na Centralni Javi in leta 1949 osvobodil Džokdžakarto.

Iz teh časov izvira tudi neka anekdota o njem. Pravijo, da je kljub ogorčenim bojem našel celo toliko časa, da se je oženil z dekletom Titi. Toda ko se mu je rodila prva hči Siti, so se boji znova razvneli in Suharto se je moral vrniti k svojim četam. Ker je želel videti hčer, je poslal kurirja z nalogo, naj organizira tajni sestanek tik pred nosom nizozemskih okupacijskih sil. Z ženo se je sestal v kuhinji sultanove palače v Džokdžakarti. Po tem dogodku skoraj dve leti ni videl niti žene niti hčerke . . .

In Suhartova politična usmeritev?

Antikomunist v različicah tistih, ki bi želeli, da bi to bil. Desničar je za skrajno levo, levičar za skrajno desno. Sam zase pa pravi: »Sem proti vsem skrajnostim — desnim in levim!«

Za koga je potem Suharto? Nekako je še vedno neopredeljen, nejasen, tako kot je nejasen tudi položaj v deželi, ki jo ta general zdaj tudi formalno upravlja. Toda v čigavem imenu?

Očitno je, da niti zadnji »kompromisni udar« v Džakarti ni zadnje dejanje indonezijske drame. Razplet bo kmalu poka-

. . . in pri nas v Avstriji

VRHUNSKI SESTANEK O JUŽNI TIROLSKI V INNSBRUCKU

Pod strogim varstvom, ker so računali z možnimi atentati, je bila v nedeljo, 26. februarja, v Deželnem dvorcu v Innsbrucku vrhunska konferenca o južnotirolskem vprašanju.

Zvezni kancler dr. Josef Klaus je prispel v Innsbruck s helikopterjem v spremstvu zunanjega ministra dr. Luja Tončiča-Sorinja, notranjega ministra dr. Hetzenauerja in državnega tajnika zunanjega ministrstva dr. Bobleterja. Deželo Tirolsko pa so zastopali deželni glavar Wallnöfer, deželni podglavar dr. Kunst, deželni poslanec Zecht in predsednik deželne zbornice Luger. Zastopniki Južne Tirolske pa so bili: načelnik južnotirolske ljudske stranke dr. Silvio Magnago in njegovi namestniki Mitterdorfer in dr. Volgger. Navzoči na sestanku so bili tudi avstrijski strokovnjaki za južnotirolska vprašanja.

Po več kot sedemurnih razgovorih med predstavniki zvezne in deželne avstrijske vlade in predstavniki južnotirolske ljudske stranke o »paketu« italijanskih predlogov za rešitev južnotirolskega vprašanja, so izdali poročilo, ki pravi, da je Magnago obvestil (v dveurnem poročilu) navzoče o sedanjem položaju in o odgovoru, ki je prispejal iz Rima glede pojasnil, ki jih je zahteval izvršni odbor stranke. V luči teh informacij so obravnavali tako obseg ukrepov, ki jih predvidevajo Italijani, kot tudi mednarodna jamstva. Zlasti glede zadnjega vprašanja je dal obsežna pojasnila zunanji mi-

nal, kakšna je razdelitev vlog ne samo na odru, temveč tudi za kulisami. Pokazal bo, koliko je politika »zlate sredine« šestindesetletnega Suharta sposobna rešiti podedovane težave in zadovoljiti tiste, brez katerih Suharto ne bi postal to, kar je danes.

POLJSKI ZUNANJI MINISTER O POLITIKI ZAHODNE NEMČIJE

Poljski zunanji minister Rapacki je ob obisku v Londonu na kosilu v združenju tujega tiska izjavil, da je glavna ovira za obnovitev diplomatskih odnosov med Poljsko in Zahodno Nemčijo odklanjanje bonnske vlade, da bi sprejela položaj nejedrske države. Druge težave na tej poti so tudi v tem, da bonnska vlada noče priznati vzhodnonemških meja in zlasti meje na Odri in Nisi ter zatrjuje, da predstavlja vse nemško prebivalstvo.

Rapacki je nato izjavil, da se mora predvsem menjati bistvo zahodnonemške politike, če se hoče doseči prava normalizacija odnosov med obema državama.

Kar se tiče nemškega vprašanja v celoti, je Rapacki izjavil: »Za nas je odločilne važnosti bistvo zahodnonemške politike. Zavedamo se spremembe v govorici zahodnonemške vlade in lahko vidimo tudi spremembo taktike te vlade, toda ne vidimo spremembe bistva njene politike.«

WILSON V HAAGU

Ministrski predsednik britanske vlade Harold Wilson, ki je na obisku v Haagu, se je bil minul teden dva dni (26. in 27. februarja) pogovarjal z nizozemskimi voditelji o vstopu v Evropsko gospodarsko skupnost (EWG = EGS). V angleškem zastopstvu je bil tudi zunanji minister Brown, ki se je takoj po sestanku vrnil v London, ker je moral v spodnji zbornici odgovarjati na več vprašanj v zvezi z Vietnamom.

Wilson je po končanih pogovorih na tiskovni konferenci izjavil, da med dosedanjimi stiki z vladami držav članic Skupnega trgovskega tržišča niso prišli še do nobenega zaključka in nimajo namena priti do nobenega zaključka, dokler ne bodo končali obiskov v šestih prestolnicah, dokler se ne bodo začeli razgovori v britanski vladi ter dokler ne bodo navezali stikov z družabniki v EFTA, (Evropsko združenje za svobodno trgovino: Avstrija, Švica, Portugalska, Danska, Švedska, Finska, Velika Britanija).

Nato je Wilson izjavil, da se je ustvarilo ugodno ozračje za sprejem Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost, ter da so bili njegovi pogovori z nizozemskimi voditelji koristni in plodni. Dosedanji stiki v prestolnicah (Rimu, Parizu, Bruslju, Bonnu) so bili spodbudni.

nister dr. Tončič, ki je obrazložil nujnost mednarodnih jamstev.

Med razpravo so obravnavali različne plati »paketa«, in to jezikovna vprašanja, šolska vprašanja ter odobritev pokrajinskega proračuna, pri čemer je ponovno bilo v ospredju vprašanje mednarodnih jamstev.

Zvezni kancler dr. Klaus je izrazil podporo zahtevam južnotirolskega prebivalstva po avtonomiji in dejal, da bo avstrijska vlada storila vse mogoče, da se čimprej nadaljujejo razgovori med Avstrijo in Italijo v skladu z resolucijo Organizacije združenih narodov.

Končno pa je bilo rečeno v poročilu, da so na vrhunskem sestanku sklenili predati celotno zadevo v roke zunanjih ministrov. S tem so neposredna posvetovanja med Južnimi Tiroli in italijansko vlado končana.

Da je bila skrb — teroristi bi mogli ta južnotirolski vrh motiti z atentati — upravičena, kažeta dva bombna atentata, ki sta se zgodila malo pred pričetkom konference. Že v soboto, 25. februarja, so teroristi na italijanskem državnem ozemlju razstrelili daljnovid pri St. Georgenu v Pustriški dolini, v nedeljo, 26. februarja, pa je v zgodnjih jutranjih urah eksplodirala bomba na dvorišču vojašnice karabinerjev v Boznu. Eksplozija je bila tako močna, da so na sosednjih hišah nastale precejšnje poškodbe, poleg tega sta bila ranjena en karabiner in ena ženska.

Na konferenci v Innsbrucku so bili mnenja, da so politična jamstva, ki jih je predlagala Italija, nezadostna. Ta politična jam-

SLOVENCİ doma in po svetu

Ob smrti glasbenika Milana Pertota

V Ljubljani je pretekli mesec umrl Milan Pertot, po poklicu učitelj. Zaslovel pa je med Slovenci zlasti kot glasbenik in pevovodja in zaradi koncertnih gostovanj tudi v inozemstvu.

Po rodu je bil iz Trsta. Na tržaškem ozemlju je vodil v času, ko je bil Trst v coni B, več zborov. Pred drugo svetovno vojno, ko je služboval kot učitelj v Marenbergu, Litiji in Mariboru, je uspešno vodil pevske zборе. Pred drugo svetovno vojno je bil na višku svojega dirigentskega udejstvovanja, je bil sprva pevec v Učiteljskem pevskem zboru, ki ga je vodil znani, danes že pokojni glasbenik in dirigent prof. Srečko Kumar, za njim pa je prevzel Učiteljski pevski zbor (UPZ) Milan Pertot. To so bili slavni dnevi za ta v tistem času najboljši slovenski mešani zbor in tudi za slovensko koncertno dejavnost.

Milan Pertot je na tržaškem ozemlju zbiral in zapisoval razne starodavne ribiške, mornarske in tudi stare soldaške pesmi. Imel jih je precej v svojih arhivskih zbirkah in jih tako otehl pozabi. Nekaj pesmi je izdal tudi v tisku in so izšle pod naslovom »Stare tržaške narodne pesmi«. Ta zvezek je povsem razprodan. Škoda, da ga ne ponatisnejo zaradi melodij in starinskih besedil, značilnih za pevsniško razpoloženje našega preprostega človeka na ozemlju Trsta, ki je bil za časa monarhije mnogo bolj slovensko mesto, kakor je danes.

Učitelj Milan Pertot je opravljal razredniški pouk na litijski in tudi na drugih osnovnih šolah, kjer je bil zaposlen. Z glasbo se je ukvarjal zaradi svojega notranjega klika in navduševanja in glasbenih sposobnosti za lepo slovensko pesem. »Imel je tako oster in izbrusen posluš, kakršnega sem doslej opazil edino pri svojem nekdanjem glasbenem učitelju na ljubljanskem učiteljskem prof. Deklevi,« je zapisal njegov nekdanji učenec Jože Zupančič.

Vest iz Velike Britanije

Iz Velike Britanije je prišla novica, da je bil župnik g. Ignacij Kunstelj, dušni pastir za Slovence v Veliki Britaniji, imenovan za ravnatelja dušnih pastirjev za Slovence v izseljenstvu.

V Sao Paulu novi slovenski zdravnik

V Sao Paulu v Braziliji je bil nedavno promoviran za doktorja vsega zdravilstva Vladimir Stamenkovič-Bernik. Mladi slovenski zdravnik se je posvetil nevrologiji in psihiatriji.

Sergio Sergi Hočevar razstavljal v Argentini

Veliki buenosaireski jutranjik La Prensa je nedavno objavil poročilo o razstavi ksilografij in olj Sergio Sergi-Hočevarja v galeriji Rubinstein v Mar del Plati.

Poročevalec poudarja veliko umetniško vrednost razstavljenih umetnin.

Umetnik Sergio Sergi je po rodu Slovenec Hočevar. Sergio Sergi je njegovo umetniško ime. V Argentini živi že dolgo let. V glavnem je živel in deloval v Córdoba in Mendoza, kjer je bil profesor in poddirektor na tamošnji Umetniški akademiji.

V argentinskih umetniških krogih je znana osebnost. Uživa veliko osebno simpatijo in visoko spoštovanje ter ugled s svojimi umetninami, zlasti bakrorezi in ksilografijami.

Njegovo življenje in delovanje v neslovenskem okolju ga nikdar ni odtujilo narodu, iz katerega je izšel njegov oče. Zato je tudi on vedno javno in odkrito priznaval, da je po očetu slovenskega rodu. To je bilo tudi povedano v katalogu njegove zadnje umetniške razstave ob koncu leta 1966 v eni od umetniških galerij v Buenos Airesu.

stva bi izvedli v obliki svečane izjave pred italijanskim parlamentom.

Po poročilu dr. Magnaga je sledila diskusija, med katero se je izkazalo, da niso povsem enaka mnenja v okviru posameznih zastopstev. Rimski odgovor glede zahtevanih pojasnil je prinesel bistveno izboljšanje glede dveh vprašanj neodvisne uprave nemških šol in spremembo pravice veta italijanskega prebivalstva proti proračunu pokrajine.

Zagovorniki pozitivnega odgovora na italijanske ponudbe so to utemeljevali, češ da Italija doslej še nikoli ni toliko ponudila, da ni mogoče doseči več in da je zato treba čimprej ostvariti uresničljivo. Zagovorniki negativnega odgovora pa pravijo, da bi prav predlagani postopek glede pokrajinskega proračuna lahko celo poslabšal sedanje stanje, da Italija ne privoli v sporazum veljavnosti dveh jezikov, in končno da so določila o stalnih prebivalcih nestvarna, ker se lahko takoj vsak prišlec vpiše kot stalni prebivalec neke občine.

Učitelji slovanskih jezikov zborovali na Dunaju

Med 27. februarjem in 2. marcem se je zbralo na dunajski univerzi okoli 300 slavistov, učiteljev slovanskih jezikov avstrijskih glavnih in višjih šol ter univerz in študentov slavistike, da bi proučili v predavanjih, diskusijah in delovnih kroških trenutno situacijo ter nadaljnje razvojne možnosti pospešitve slovanskih jezikov v Avstriji, ki je kot nevtralna država med evropskim zapadom in vzhodom v prvi vrsti poklicana, da postaja srednica slovanskega kulturnega ustvarjanja.

Bogati program tega zborovanja, ki ga je podprlo avstrijsko ministrstvo za prosveto moralno in finančno, je sestavljal pripravljali komite dunajskih in graških profesorjev. Jezikovni problemi so prišli v predavanjih prav tako do veljave kot literarna ali praktično-šolska vprašanja. Profesorji iz Moskve, Züricha, Vzhodne Berlina, Hamburga, Los Angelesa in iz drugih krajev so prikazali situacijo slavistike in učenja slovanskih jezikov v svojih državah. Zanimivo je bilo videti, kako različen je ustroj šolstva v raznih delih sveta in kako raste zanimanje za slovanske jezike, in tu predvsem za ruščino, iz dneva v dan. Stalno naraščajoči kup znanstvenih knjig v ruskem jeziku in politična ter gospodarska integracija našega sveta silijo v ta razvoj.

Prosvetnega ministra, ki je bil zadržan, je pri otvoritvi zastopal sekcijski šef *Wohlge-muth*, nestor avstrijskih aktivnih slavistov univ. prof. dr. Josef *Matl* pa je vse navzoče goste prav pristočno pozdravil. Na zborovanju sta bila tudi prebrana telegrama ruskega pisatelja Konstantina *Fedina* in znanega glasbenika Dimitrija *Šostakoviča*. Obe osebnosti sta poudarili prijateljske vezi med Avstrijo in Sovjetsko zvezo, sovjetski veleposlanik pa je ob zaključku zborovanja v toplih besedah nakazal pomen avstrijske kulturne ustvarjalnosti za prebivalce Sovjetske zveze.

Ne moremo se spuščati v analizo posameznih predavanj, ker je bilo vsako po svoje pomembno in zanimivo. Naj omenim samo še, da sta govorila tudi dunajski podžupan dr. Heinrich *Drimmel* (»Duhovno srečanje z Vzhodno Evropo«) ter parlamentarec in predsednik Socialistične stranke dr. Bruno *Kreisky* (»Nepolitična opazovanja Avstrija o Vzhodni Evropi«).

En popoldan je bil posvečen praktičnim vprašanjem pouka ruščine, slovenščine in

hrvaščine v Avstriji. Učitelji so se zbrali v delovnih kroških in se razgovarjali o možnostih pospešitve pouka teh jezikov. O učenju slovenščine kot tujem jeziku so v slovenskem krošku razpravljali 4 koroški glavnošolski učitelji, dva profesorja Slovenske gimnazije, profesorica slov. iz Štajerske, profesor slov. na Salzburškem, lektor slov. na dunajski univerzi ter nekateri študentje-slavisti. Omenimo naj še, da je v okviru tega posvetovanja slovenistov imel graški študent slavistike *and. phil. Erik Prunč* zanimivo predavanje o novejši strokovni literaturi za učitelja slovenščine, v katerem se je lotil tudi vprašanj splošno gramatičnega ali leksikalnega značaja.

VELIKA KANADSKA SKRB:

Svetovna razstava 1967

Prihodnji mesec bo Quebec, ta največja kanadska pokrajina, bolj kot kadarkoli v središču pozornosti. »Expo 67«, svetovna razstava v Montrealu, bo privabila obiskovalce iz vsega sveta, tembolj, ker drugo največje francosko govoreče mesto na svetu imenujejo tudi Pariz novega sveta.

Nekaj zgodovine Quebeca

Skoraj 80 odstotkov od 5 milijonov 700 tisoč prebivalcev Quebeca, ki je trikrat tako velik kot Francija, je francoskega rodu. Do 13. septembra 1759 je plapolala tukaj francoska zastava. Šele ko so Britanci pod vodstvom generala Wolfeja napadli pobočja mesta Quebeca, se je končala bitka za gospodarstvo v Severni Ameriki v britansko korist.

Toda pri vladi se vedno pogosteje pojavljajo separatistične težnje. V pokrajini so že začeli odstranjevati podobo krone kot britanski simbol. Največji kanadski časnik *Toronto Star* je objavil karikaturu, ki prikazuje premiera Johnsona, kako suva pokojno kraljico Viktorijo z njenega spomenika. Nekaj mesecev predtem je premier Daniel Johnson ob zaprisegi *Lieutenanta* *Governors* kot predstavnika britanske krone izjavil, da upa, da je ta ceremonija zadnji te vrste v Quebecu. Prebivalstvu se zdi nečastno, da bi se klanjalo predstavniku tuje kraljice. Ni naključje, da pri otvoritvi podzemeljske železnice v Montrealu, ki je veljala 213,7 milijona dolarjev, ni bil v središču dogodkov in pozornosti noben kanadski državnik, ampak francoski minister *Louis Joxe*.

Nobena skrivnost ni, da je v Quebecu več koncernov s pomembnimi interesi, ki skrbno proučujejo posledice morebitne secesije. Strategija premiera Johnsona je politično morda uspešna, toda utegnila bi neugodno vplivati na dotok tujega kapitala v Quebec. Daniel Johnson je sin *Irca* in *Kanadčanke* francoskega rodu. Ta mož je danes nedvomno najuglednejša osebnost na političnem odru Quebeca.

Politična prihodnost Quebeca še nikoli ni bila bolj negotova kot v teh dneh. Premier Daniel Johnson je v svoji knjigi *Enakost ali neodvisnost* zapisal, da obstaja tudi francosko-kanadski narod. To stališče utegne biti zgovoren kašipot za njegovo prihodno politično pot.

Na svetovni razstavi bo sodelovalo 70 dežel

»Človek in njegov svet« je geslo svetovne razstave, ki jo bodo odprli 28. aprila. Sprehod po gradbiščih pouči obiskovalca, da se pripravljata nekaj velikega. V *Lovrenčevi* reki so nasuli umetne otoke, vodi so iztrgali 408 ha zemlje, potrebna sredstva (400 milijonov dolarjev) so prispevale kanadska vlada, provinca Quebec in mesto Montreal. Na razstavi bo zastopanih 70 dežel z vseh koncev sveta.

Expo 67 v Montrealu je prva svetovna razstava, prirejena po pooblastilu mednarodnega urada na severnoameriški celini, je zapisano v reklamnem prospektu. »Narodi sveta se bodo zbrali, da bi izpričali svojo vero v človeštvo in njegove dosežke, nade in prihodnost. To bo dobilo svoj izraz zlasti v tistem delu, kjer bodo paviljoni posvečeni znanosti in raziskavam, modernemu življenju, umetnosti in industriji, skratka človeškemu napredku na skoraj vseh področjih.«

Osrednji del bodo tri skupine tako imenovanih dvoran poglobitnega motiva. V njih naj bi bilo zastopano vse, kar je človek

Treba je poudariti, da je bil ta kongres slavistov poln uspeh v vsakem oziru. Na mestu pa je morda tudi ta-le kritika: kljub temu, da je glavni organizator srečanja nadzornik dr. *Alfred Schmid* v svojem uvodnem predavanju poudaril, da igrajo tudi mali slovanski jeziki predvsem za Avstrijo važno vlogo, je prišlo prav to v poteku kongresa premalo do izraza. Razumevanje slovanskega vzhoda se prične po našem mnenju tam, kjer lahko navežeš konkretne stike, in prav to je možno s pomočjo hrvaške in slovenske narodne skupine v Avstriji. Sicer pa: popoln uspeh zborovanja, ki je prav v letu, ko stopijo v veljavo novi učni načrti za višjo stopnjo avstrijskih višjih šol, ogromnega pomena.

ustvaril doslej in kar upa doseči v prihodnje. »Habitat 67« bo ponazarjal model človeških bivališč v velikih mestih, kjer je spričo naraščajočega prebivalstva čedalje večja stiska za prostor.

Paviljoni narodov in dvorane kanadskih provinc zraven osrednje stavbe »Habitat 67« bodo med poglobitnimi objekti svetovne razstave. Prireditelji bodo poskrbeli tudi za razvedrilo. V ta namen urejajo zabavišni park »Veselje do življenja«. V okviru razstave gradijo tudi stadion, ki bo imel 25.000 sedežev.

Kratke kulturne:

Prežihove »Solzice« v italijanskem prevodu

Vdova po slovenskem pisatelju *Lovru Kuharju* - *Prežihovem Vorancu* je dobila v svojo koroško domačijo iz Italije zavitek z italijanskim prevodom čudovitih, otrokom namenjenih *Prežihovih »Solzic*. Knjiga »*Mughetti*«, ki je izšla v prevodu *Frederica Rijavca* in z uvodom *Giovannija Simic*ha iz Gorice pri založbi *La Scuola* v *Bresciji*, je prva *Prežihova* knjiga, ki je izšla v italijanščini. Založniki so sicer v spremnih podatkih za italijanski prevod »*Mughetti*«, to je *Šmarnice*, oziroma *Solzice*, naredili morda majhen opozorilaj, ugotovljajoč, da je bil naslov izvirnika »*Dobro jutro*«, sicer pa sodi ta italijanska izdaja *Prežiha* po svoji skrbni, skoraj luksuzni opremitvi med najlepše izdaje *Prežiha*, kar jih je sploh bilo. Izdajo krasijo tudi celostranske barvne ilustracije slikarja *Antonia Larocce*.

»Jugoslovanski jazz festival« ne več na Bledu

Prireditelji tradicionalnega »Jugoslovanskega jazz festivala« z mednarodno udeležbo, ki je bil že sedem let zaporedoma na Bledu, so pred dnevi zaprosili ljubljanski mestni svet za gostoljubje že od letošnjega leta dalje. Odbor za turizem in prireditve pri mestnem svetu se je na zadnji seji načeloma strinjal s to preselitvijo in jo bo mestnemu svetu priporočil. Prireditelji festivala utemeljujejo preselitev s tem, da zavod za turizem na Bledu kot soprireditelj in sofinanser zadnja leta ni več kazal pravega zanimanja, letos pa da sploh ne sodeluje več na pripravah za to vsekakor najuglednejšo jugoslovansko prireditve jazza. Razen tega je tudi v svetu opaziti dokaj splošen pojav, da podobne prireditve čedalje pogosteje selijo iz letovišč v večja mesta, ker v mestih obiskuje te prireditve neprimerno več ljudi. Tudi to drži, da se *Opatica* že nekaj let trudi privabiti festival v svoje mesto in zanj ponuja tudi izdatno denarno pomoč, medtem ko prireditveni odbor sodi, da je prav, če festival ostane tam, kjer se je porodila zamisel zanj, to je v Sloveniji.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

PETEK, 10. marca, 19.30: *Gute Geschäfte*, veseloigra *Hansa Schuberta*. — SOBOTA, 11. marca, ob 19.30: *Ball in Savoy* (Ples v Savoju), opereta *Paula Abrahama* — poslednjič. — NEDELJA, 12. marca, ob 15. uri: *Der Wildschütz* (Divji lovec), komična opera *Alberta Lortzinga*; 11. predstava za *GWG*-nedelja; 9. predstava za *podeželski nedeljski abonma* in ob 19.30: *Die Perle Anna*, veseloigra *Marca Camoletija*. Za predstavo veljajo enotne cene po 25.— šilingov. — TOREK, 14. marca, ob 19. uri: *Die Dreigroschenoper*, opera *Benjamina Britana*. — SREDA, 15. marca, ob 19.30: *Divji lovec* (*Der Wildschütz*). — ČETRTEK, 16. marca, ob 19.30: *Die Perle Anna*.

Sodobni kulturni

portret

Dušan Matić

Dušan Matić se je rodil leta 1898 v Čupriji v Jugoslaviji. Po študiju filozofije v Parizu in Beogradu je bil nekaj časa profesor na eni izmed beograjskih gimnazij, vendar je bil kmalu upokojen, seveda prisilno, zaradi svobodnjaških idejnih stališč. Bil je eden od trinajstorič beograjskih nadrealistov. Po drugi svetovni vojni je bil nekaj časa rektor Akademije za gledališče, film in televizijo. Je eden od urednikov revije »Književnost«. Prejel je vrsto nagrad, med drugimi tudi *Zmajeva nagrada* za poezijo (1966) in *Sedmojuljsko nagrado* za življenjsko delo (1966). Prevajali so ga v mnoge evropske jezike. Objavil je naslednje knjige: »*Gluha doba*«, 1940; »*Jedan vid francuske književnosti*«, 1952; »*Bagdala*«, 1954; »*Anina balska haljina*«, 1956; »*Kocka je bačena*«, 1957; »*Budjenje materije*«, 1960; »*Na tapet dana*«, 1961; »*Laža i paraliza noći*«, 1962; »*Izbora*«, 1966.

Za Matića je človek neomejeno obzorje, ki s svojimi tisočermi podobami odpira in zapira vrata brezkončnosti, ki bi brez njega prav gotovo ostala za vedno nepremaknjena. Ob pesmi »*Samo poje skrivni plamen*« je Matić zapisal tole: »*Vašemu glas, ki bo izgovarjal besede v oklepaju*.« Ta klic je mogoče spremljati skozi vse Matićevo pesnjenje. Drug glas, druga obala, prostor, v katerega ni stopil še nihče, noč, ki ne spi, vse to nastopa v Matićevem pesništvu kot obsedena misel na svetove, v katere ne bo nikoli pogledalo naše odprto okno. Vsa drama življenja po Matiću ni toliko v življenju kot v razdalji med nami in življenjem.

Besede so zanj to, kar ostane po vsem drugem, zdravilne in bogate, toda samo krhke in umrljive besede. »*Pišem, da ne bi začel na prvem razpotju kričati na ves glas od trgajočega besa in neznosne muke*«. Stal je v toku časa ne za zgled ali zaradi dobička, temveč zato, da bi izginil v ognju. Potoval je po tej svoji deželi od *Savinske cerkve* do *mozaikov v Poreču*, do *Bagdale*, tega živega simbola slovanske literature. Matićeva beseda je vedno verovala samo v misel, ki je poslednja sodba, ali pa ni nič. Njegove pesmi niso nastale iz pozibavanja v dragih spominih, temveč so polne noči, negotovosti, kot atributa nekega hudega časa in vsesplošne raztresenosti.

Skozi desetletja je Matić občuten pel o sencah zvezd, o morju, o *Grčiji*, o materiji, ki se prebuja, o *Aniti*, o *areni*, o mislih, ki tečejo kot reke, nemirne in nezadovoljne, o večerih, sladkih kakor *slepilo*, kakor življenje samo. Največ je razglašal svojo vznemirjenost in svoje mlado začudenje.

K branju *Dušana Matića* bi mogli postaviti stavek, ki je vznemirljiv po svoji strukturi: »*Poezija ni resnica, ki se dokazuje*«. Njegova osrednja izkušnja je bilo spoznanje, da je človek »*pesem brez konca*«. Vse, kar je rekel, vse, kar je zapel, je bilo sporočeno, kot da navaja eno izmed možnih pesmi, eno od možnih misli, tako neskončno relativnih. Kot najvplivnejši sodobni srbski pesnik je bil Matić za najmlajši pesniški naraščaj nenehno neki *pustolovski pojav*. Nobeden od pesnikov v jugoslovanski sodobni književnosti ni bil toliko navajan in omenjan kot Matić. Nobeden ni bil sposoben iz samih poetičnih fragmentov sestaviti popolno, bogato, asociativno pesniško sozvezdje kot Matić. Njegove samostalnike, včasih tako nemirne v svojem pričevanju, najdemo na najbolj navdihujočih straneh jugoslovanskega pesništva in njegovo »*Morje*«, sinonim zrelosti in miselnega ravnotežja, je samo cela antologija. Njegov zemljevid sveta predpostavlja dinamično, nikdar zaključeno črto, podvrženo vsem dnevnim menjavam.

Vse, kar vemo, vse, kar vidimo, je samo del svetov, ki jih slutimo, svetov, ki so. Ni osrednjih mest in ni enotnih rešitev. »*Minljivosti je tudi mene groza*, toda neminljivosti še bolj«, pravi Matić in opozarja, da se današnji dan ne da odložiti, ne da rešiti. Kot je bilo *Baudelaira* groza tiktakanja ure, tako je tudi njega; ki mu ura vedno kaže pet, vendar se nikoli ne ve, ali pet zjutraj ali pet popoldne, groza trenutka ko bo ura prenehala biti. Cel svet je skrit za tem pesništvom, ki je bilo tako pogosto pisano pred zoro. Radoveden in nagnjen k paradoksom, razumen in odzivajoč se, koraka pesnik dalje skozi *blodnjake sveta* in noči, kjer se neki *klobčič* vedno odmotava.

Likovna razstava v Slovenjem Gradcu

Naš tednik je lani v številki 50 poročal, da so v Slovenj Gradcu odprli svetovno likovno razstavo pod geslom »*Mir, humanost in prijateljstvo*«.

Mnogi likovni umetniki — 200 po številu iz 40 dežel — se je odločilo, da pošlje svoja dela v ta kraj, za katerega doslej mnogi niso niti vedeli, da je na zemljevidu in svobodno, vsak na svoj način, so izpovedali svojo pripadnost ideji miru in človečnosti. Mednarodno likovno razstavo *Mir, humanost in prijateljstvo* med narodi, ki je pod pokroviteljstvom *Združenih narodov* v novi kulturni hiši in galeriji v Slovenjem Gradcu, je doslej obiskalo že okrog 25.000 obiskovalcev. Število obiskovalcev je iz dneva v dan večje. V Slovenj Gradec prihajajo izletniške skupine šolarjev z vseh slovenskih in mnogih hrvatskih osnovnih, srednjih in višjih šol, skupine raznih potovalnih agencij in posamezniki.

V Slovenjem Gradcu pričakujejo, da si bo letos ogledalo to kulturno manifestacijo okrog 400.000 obiskovalcev. Najhvaležnejši obiskovalci razstave so iz vrst mladine. Mladi ljubitelji kulture posvečajo na razstavi veliko pozornost za posamezna dela naših in tujih umetnikov. Dijaki postajajo pred posameznimi deli tudi po več minut, analizirajo delo, sprašujejo za nasvet svoje likovne učiteljice ali pa tudi ravnatelja umetnostne galerije v Slovenjem Gradcu prof. *Karla Pečka*, ki mladim ljubiteljem umetnosti rad pove kakšno besedo.

Te dni so med dosedanjim umetnostnim paviljonom in novo galerijo predrli zid in povezali oba prostora. Iz prvega nadstropja nove galerije je mogoče priti po hodniku v razstavne prostore paviljona, kjer visijo grafični listi znanih domačih in svetovnih grafikov. V tem delu razstavnega prostora se obiskovalci lahko tudi podpišejo v knjigo obiskov; v le-tej so iz dneva v dan vse bolj laskave ocene o slovenjegraški razstavi.

Naše prireditve

Farna mladina št. Janž v Rožu priredi v nedeljo, 12. marca, ob pol treh popoldne v farni dvorani v Šmarjeti v Rožu igro **ČRNI KRIŽ V GOZDU**.

Vabljeni!

Farna mladina št. Janž v Rožu priredi v nedeljo, 12. marca, ob sedmi uri zvečer v farni dvorani v št. Jakobu v Rožu igro

ČRNI KRIŽ V GOZDU.

Vabljeni!

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici priredi v nedeljo, dne 12. marca, ob 13. uri popoldan pri Šoštarju veseloigro

DIVJI IN NEDELJSKI LOVCI.

Vsi od blizu in daleč vabljeni!

Skavti priredijo v torek, dne 21. marca 1967, ob 19.30 križev pot pri Božjem grobu pri Pliberku.

Pridi tudi ti!

Farna mladina v Pliberku priredi v nedeljo, dne 12. marca 1967, ob 19.30 (pol osmih) zvečer v farni dvorani Finžgarjevo igro

»RAZVALINA ŽIVLJENJA«.

Vsi prisrčno vabljeni!

NAGELČE

(Slovo od Mirka Mocharja)

V nedeljo, 29. januarja, smo vzeli slovo od našega rajnega Mirka Mocharja iz Nagelč. Prišli so od blizu in daleč prijatelji in znanci, in ga spremili iz hiše žalosti na pokopališče v št. Vidu v Podjuni. Njegovi najbližji kolegi so nesli krsto z zemeljskimi ostanki od doma pa prav do groba.

Mirko je bil rojen leta 1946 v Nagelčah kot sin Silvestra in Marije Mochar. Po ljudski šoli v št. Primožu se je šel Mirko učiti tri leta za zidarja. Po dveh letih kot pomočnik-zidar, je moral k vojakom v Celovec. Po odslužitvi vojaškega roka je Mirko delal še kratak čas v zidarski stroki, nato je šel s svojimi kolegi h kleparski tvrdki Rieder v Celovcu, kjer je delal eno leto. V ponedeljek, 23. januarja, pa ga je tu doletela smrtna nesreča. Ko je hotel začeti z delom ogrevalne cevi, je splezal po lestvi deset metrov visoko, se je ta nenadoma prevrnila in Mirko je padel v globino tako nesrečno, da si je pri padcu večkrat zlomil

MAŠNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU,

Celovec, Viktringer Straže 5, tel. 22 51.

stegenico. Teško ponesrečenega so takoj prepeljali v bolnico za nezgode. Poškodba stegenice pa je bila tako težka, da so kmalu nastopile komplikacije — zlom je povzročil začepitev žil in nazadnje smrt mladega, komaj 20-letnega fanta.

Takoj naslednji dan so rajnega Mirka prepeljali v rodni kraj, kjer so ga ob veliki udeležbi pogrebcev pokopali na šentviškem pokopališču.

Domači gospod župnik se je od pokojnega Mirka Mocharja poslovil z žalostnimi besedami, označil ga je kot varčnega in pridnega mladeniča, ki je vsako nedeljo prisostvoval s svojimi starši in sestro v št. Vidu božji službi. Teško prizadete starše in sestro pa je gospod župnik v govoru tolažil z upanjem, da se bomo tako zopet videli tam, kjer je mnogo lepše kot na zemlji. Od rajnega mladeniča so se poslovili tudi njegovi kolegi in njegov predstojnik. Mirko je dolga leta tudi ministriral.

Ob tej priložnosti izrekamo vsem žalujočim ostalim naše iskreno sožalje.

OGRAJE

iz aluminija
za vrt in okrog doma

Podjunska trgovska družba

Bratje Rutar & Co.

Dobrla ves A - 9141 Eberndorf
Telefon 04236-281

Pri nas na Koroškem

Sele odete v žalost

Janka Olipa ni več. Za njim žalujejo ne samo Sele, marveč mnogi njegovi prijatelji širom dežele. Naj v kratkih potezah orišemo njegovo življenjsko pot!

Rojen 1. novembra 1901 je do izbruha prve svetovne vojne obiskoval domačo ljudsko šolo in kot šolar izpričal svojo nadarjenost. Kot kmečki sin se je zavedal, da mora kmet delati ne samo z rokami, ampak tudi z glavo z razumom. Kot odrasel fant se je udeležil zimskega kmetijskega tečaja v Celovcu. Prva leta po vojni je tu na meji bilo zelo razvito tihotapstvo. Želja zaslužiti več denarja v kratkem času je omamila tudi njega, da se je drzno podajal v velike nevarnosti. Imel pa je srečo, da ga graničarji niso zasačili.

Ko so minila mlada viharna leta, so se vedno jasneje kazale lepe strani njegovega značaja. Bil je navdušen pevec, vnet za prosvetno delo in gospodarsko delaven. Lotil se je lesne trgovine, ki mu je donajala lepe dohodke. Leta 1935 je prevzel popolnoma zadolženo Kališnikovo posestvo na Šajdi, s tem prevzel tudi 72.000 (ali kakor smo takrat računali 720 milijonov kron) zapisanega in še mnogo privatnega dolga. Z umnim lesnim gospodarjenjem je v petih letih odplačal ves dolg razen vknjiženih 22.000 šilingov, te pa po vojni. Poleg tega je za prejšnjega gospodarja skrbel še bolj, kakor je bilo po predajni pogodbi dolžan.

Zaradi verskega in narodnega prepričanja in zaradi vpliva je bil Olip hitlerjancem seveda trn v peti in zahotelo se jim je lepih njegovih posestev. Junija 1940 naj bi ga tirali v Dachau, pa je k sreči namero še pravočasno zvedel in je z bratoma in Janezom Grudnom pobegnil čez mejo. V Jugoslaviji so si z delom služili kruh, v grozen položaj pa so zašli, ko je Hitler je vdrl v Jugoslavijo. Z veliko nevarnostjo so se zmuznili skozi nemške vojne črte in se vrnili v Sele. V skrivališču v gospodarskem posloplju doma so prebili eno leto. Aprila 1942 je bila vsa Uznikova družina izseljena in izseliti so se morali tudi skrivači. Zgradili so si v gozdu pod Sedlcam v zemlji bunker in v njem neopaženo prebili tri leta do konca vojne. Ko je v pozni jeseni 1942 policija izsledila več drugih bunkerjev v selski pokrajini, je tri tedne s psi iskala tudi Olipove, k sreči pa le na Potoku — a zaman. Ko se je nekoč Janko sončil, so ga zajeli partizani, on pa se je spretno izvil, češ, da išče partizane in se jim želi pridružiti. Vzeli so ga v svojo četo. Kot »partizan« je rešil življenje kmetu Kacmunu, ki je bil obrekljivo začrtnjen kot nasprotnik. Da bi streljal na človeka, se je Olipu gabilo. Zato je v srcu obsojal partizane, da so streljali nedolžne ljudi. Pri nekem napadu policije na Hribernikovo hišo na Obirskem, se mu je posrečilo neopaženo uiti in se vrniti nazaj v bunker k skritim tovarišem. Partizansko poveljstvo pa ga je smatralo za ubežnika in obsodilo na smrt: kdor ga dobi v roke, naj ga ustrel! Nemcu Kanalcu, ki je gospodaril na Kališu, pa je izstavilo pismeno dovoljenje, da tudi za-

naprej lahko ostane. Tako so ubogi skrivači celo po porazu in umiku Nemcev še bili v strašni nevarnosti.

Toda partizanske čete so se morale na pritisk zaveznikov umakniti s Koroške in s tem je Janko Olip zopet prosto zadihal.

Uznikova hiša je bila popolnoma izropana. Težek je bil nov začetek. Tekom poletja so se vrnile mati in sestre iz Nemčije. Oče je umrl avgusta v Kremsu zaradi ran prejetih od streljanja zapornikov. Polagoma je gospodarska sposobnost Janka Olipa uredila vse in življenje je prišlo v stari pravi tir.

Februarja 1950 se je Janko Olip oženil z Milko Pavlič in tekom enajst let postal oče deveterim otrokom: 6 fantom in trem deklicam. V srečnem zakonu mu je napočila po tolikih bridkosti srečna življenjska doba. Na Kališu je vse lepo uredil, pri Uzniku postavil novo gospodarsko poslopje in pozneje novo moderno enonadstropno hišo, kamor se je s celo družino s Kališa preselil.

Izsušil je močvirnat travnik in ga spremenil v rodovitno njivo. Kupil je Nacovo hišo. Kališnikova žaga je trajno obratovala, speljal je vozne ceste v gozdove in jih s smotrnim izsekavanjem očistil.

Zdaj je svoje velike zmožnosti mogel uporabljati tudi v javnem življenju. Vsa leta je bil član cerkvenega sveta, občinski odbornik, imel dobre zveze na merodajnih mestih. Da je Srednji Kot s pomočjo izrednih subvencij (podpor) dobil cesto, je največ njegova zasluga. Mnogo je tudi storil za elektrifikacijo Sel in izboljšanje cest in prometa.

Njegova zadnja pot

Sredi družinske sreče, ob mnogih načrtih je na videz mladostnega 64-letnega moža lani začela mučiti najprej bolezen v grlu, nato še na jetrih, čir v želodcu in

V kratkem bomo začeli objavljati nov podlistek. Tokrat smo se odločili za Jalnovo povest »OGRAD«. Pisatelj Janez Jalen je našim bralcem že znan po »Cvetkovi Cilki«, ki jo je prinašal naš list leta 1963.

oslabelost srca, h koncu pa še sladkorna. Skupnemu napadu teh bolezni se tudi zdravniška veda ni mogla uspešno zoperstaviti in Olip jim je podlegel.

V torek, 28. februarja, zvečer je v elizabetinski bolnici izdihnil. V petek, 3. marca, pa je veličasten pogreb pričal, kako spoštovanje je užival zaradi globokovernosti, narodne zavednosti, gospodarske sposobnosti, odkrite značajnosti in dobrosrčnosti. Takega pogreba Sele še niso doživeli. Število udeležencev cenijo na okoli 800, od teh morda polovica od drugod. Na zadnji poti ga spremlilo 28 duhovnikov in dva bogoslovca. Kondukt (pogrebni sprevod) je vodil in pogrebne obrede opravil mil. g. kanonik Zechner, slovesno mašo zadušnico je ob veliki asistenci daroval č. g. Cergoj, njegov duhovni novomašni sin. Domači

Veličastno zborovanje katoliških mož v Celovcu

Minulo nedeljo se je na povabilo Katoliškega delovnega odbora zbralo na vigrednem duhovnem srečanju v Mohorjevem domu v Celovcu iz devetih dekanij dvojezičnega ozemlja nad sto in dvajset mož, ki so zastopali 43 far. Popoldne so skupno z duhovnim asistentom mož, g. Čebulom, sodarovali Kristusa v nekrvavi sveti daritvi in nato prisostvovali v dvorani govoroma »Tisočdevetstoletnici pokristjanjevanja« in o »Pokoncilskih nalogah katoliških mož«. Prvi predavatelj dr. Janko Zerzer je z nazornimi besedami podal zgodovinsko sliko pokristjanjevanja naših prednikov po bavarskih in solnograških misijonarjih. Omenil je 800 let stare še ohranjene slovenske ropipse verske vsebine, najdene v bavarskem mestu Freisingen, in kratko orisal delovane škofa-misijonarja sv. Modesta.

V drugem govoru je govornik dr. Vinko Zwitter podal sliko pokoncilske Cerkev, ki se predstavlja svetu kot oznanjevalka božje ljubezni in ki hoče po laičkih in ljubezni prenoviti civilna področja družine, poklica in javnega življenja. Sledeči živahni razgovor je nakazal na prav razveseljiv način, da se tudi med nami vedno bolj prebujata katoliška zavest v smislu koncilskih smernic.

Popoldne je prof. dr. Kinzel predvajal film »Pesem ceste«, ki na umetniški način ponazoruje, kako zamore biti tudi v brutalnem vsakdanjem svetu ljubezen srednica milosti.

Vigredno zborovanje katoliških mož je uvajala, prepletala in zaključevala ubrana nabožna in ljudska pesem skupnega zbora.

župnik Alojzij Vauti je v kratki jedrnat pridigi orisal pokojnika kot vernega družinskega očeta, odločnega krščanskega moža, dobrotnika Cerkev in pomoči potrebnih, njegovo zaupanje v Marijo, njegovo boguvdano trpljenje in mirno smrt. Enako ga je ob odprtem grobu stavil za zgled g. kanonik. G. Cvetko se mu je zahvalil za podpiranje misijonskih bogoslovcev, g. dr. Polanc za njegovo dejansko naklonjenost slovenski gimnaziji, g. župan Velik za njegovo delo v prid občine, predsednik Narodnega sveta dr. Inzko za njegovo delo in po žrtvovalnost v prid slovenskemu ljudstvu. G. nadzornik Vouk kot zastopnik društva staršev za njegovo skrb za mladino, zastopnik okrajne kmečke zbornice pa za njegovo delo v stanovskem zastopstvu.

Ko je pokojni za vselej zapuščal dom, mu je zadel pesem v slovo. Tudi v cerkvi mu je pevski zbor zapel njegovo priljubljeno domačo pesem, zapeti žalostni rožni venec »Ljubi Jezus, češ si hodile«. Ob grobu pa se je poslovil z žalostinko »Vigred se povrne«.

Janka Olipa ni več! Bog daj naši domovini še več tako vrlih mož!

GORENČE

(Nekaj kronike iz starega in novega leta)

Matične knjige za leto 1966 izkazujejo 14 rojenih, mrličev je bilo 10 in 2 poroki. Poročili sta se dve sestri, Buchbaumerjevi hčerki iz Šmiklavža. Ena spomladi, druga starejša pa v jeseni. Ena si je izbrala novi dom v šentpetrski fari na Vašnjah, druga bo pa doma gospodinjala. Kaže, da sta imeli srečo in dobili prav dobre možje. Bog jim daj prav obilo božjega blagoslova v zakonskem stanu.

Izmed umrlih naj na kratko menimo tiste, ki jih v našem tedniku menda še nismo objavili. Dne 7. julija 1966 je umrla Ana Hasenbichler, pd. Primus Gregerca iz Drumelj. Ko je še bila zdrava je redno hodila ob nedeljah k službi božji v Gorenčah, zadnja leta je zelo trpela.

Dne 16. avgusta lani smo pri Radegundi pokopali Johana Polesnika, pd. Tičla. Ohromel je. Več let je bil tako rekoč prikovan na posteljo. Ni vzdihoval. Žena Barbi mu je samaritsko lepo stregla.

4. oktobra 1966 je pri Sv. Radegundi umrl Valentin Trunk, pd. Ogradnikov oče v starosti 78 let. Dober katoličan, ki ni opustil sv. maše ob nedeljah, tudi ko je bil že precej bolan.

5. decembra 1966 pa je nenadoma na svojem domu pri Radegundi umrla Ana Poprat, pd. Zgornja Lindla. Bila je res krščanska žena. Spoštovala je duhovnike, skrbelo v hiši za skupno družinsko molitev, hodila ob delavnikih k sv. maši in pogosto prejemala sv. zakramente. Nabrala si je kopo dobrih del. Pred tremi leti ji je umrl mož.

24. decembra lani, na dan pred Božičem, smo v Šmiklavžu pokopali Terezijo Supan, pd. Marktlovo Terez. Več let je trpela, imela je raka, bila je operirana, pa ni bilo več pomoči, prepozno se je začela zdraviti. Hodila je tudi ob delavnikih k sv. maši. Zelo goreče je obhajala prve petke in si tako zbirala zaklade za nebesa.

V letu 1967 smo imeli že tri mrliče, ena hčerka družine krojača Schober iz Leda in dva odrasla. Prva je bila Skorjančeva mati iz Šmiklavža, ki je vzgojila in darovala cerkvi sina Martina, župnika v Svečah. Ob veliki udeležbi ljudstva smo jo 13. januarja pokopali na farnem pokopališču v Šmiklavžu. Več o njenem življenju je prinesla »Nedelja«.

Dne 5. februarja smo pokopali v Šmiklavžu Viktorja Hedeniga iz Drumelj. Odkar mu je pred dvema letoma umrla žena, je začel pešati. Bil je zelo poraben za cerkev. Z veseljem je raznašal v Drumljah »Kirchenblatt«, razdeljeval lističe za bratovščino živega rožnega venca, zbiral za strdajoče itd. Bog naj mu obilno poplača. Imel je hudo sklerozo (otrdelost) in zadnje čase ga je očitvidno spomin zapuščal.

Vsem umrlim večni pokoj!

Lani 27. oktobra smo imeli dan vednega čiščenja. Ker je bila ta dan 1. adventna nedelja, je bilo za ljudi zelo ugodno, duhovnike dobiti je bilo pa težje. Pomagal je misijonar-lazarist g. dr. Jakob Kolarič iz št. Jakoba v Rožu in sosednji duhovniki. Spovedi je bilo 170 in sv. obhajil 190. Zaključno pobožnost zvečer je opravil g. provizor Vinko Zaletel iz Vogrč, ki je imel nato še lepo predavanje s slikami o Poljski v cerkveni dvorani. Dobri Bog naj obilno poplača vsem.

Kam naj sejemo

Spričo vse večjega pomena zelenjadi za prehrano skušajmo dobiti z vrta pridelke prej kot smo bili to vajeni doslej. To bi nam omogočile že zgodnejše sorte vrtnin in cvetic. Drugje po svetu se v veliki meri poslužujejo gojitve vrtnin v prosojnih — polivnilnih predorih ter dosegaajo lepe uspehe zlasti z vrtninami, ki uspevajo tudi pri nižji temperaturi, kot to zmorejo vse solatnice in kapusnice, redkvice ter nizek grah. Drugje pa se poslužujejo zlasti zaprtih gred, da pridobe čimprej sadike za vrt.

Zaprta greda, včasih so ji rekli tudi topla greda, je edini pripomoček, ki nam more najizdatneje podaljšati pridelovalno leto. Čim več teh gred bo v vaseh, tem prej in tem več bo v kuhinji zlahtnih vrtnin. Zaprta greda pa je koristna še tudi zato, ker podaljša pridelovanje v poznem jesenskem času in je ta čas tudi primeren prostor za okenske lončnice, saj so v njej dobro oskrbljene s svetlobo, s svežim zrakom in toploto. Greda je lahko iz betonskega ali iz lesenega oboda. Betonska greda je boljša od stare, neprednosne, zložena je lahko iz betonskih delov ter je tako premična. Toplejša je seveda zaprta greda, ki je vsa napravljiva

na iz lesa. Lahko pa je le obod, kolikor ga je v zemlji, iz betona, vrhnji del pa lesen. Najcenejša, hkrati pa najenostavnejša in najprej zgrajena je zaprta greda, ki v tleh nima betonskega ali lesenega oboda, ampak ju nadomešča zemlja, pač pa je zgornji del oboda iz lesa. Lesena naj bodo tudi okna. Za tako gredo porabijo ponekod odslužena hišna okna.

Takšna okna pa niso primerna, ker so prekratka in se preslabo zapirajo. Zaprta greda pa mora dobro tesniti in ujeti čimveč svetlobe. Njena okna naj imajo 1 m širine in poldrugi meter dolžine, imajo naj le eno podolžno letov, kvečjemu dve, prečnih pa nič, da se šipe strehasto nalože ter

Pripravimo se na setev v zaprte grede

Ko bo ugodno vreme, bomo začeli v zaprti gredi s prvo setvijo.

Seveda to delo zahteva precej izkušenj in pa natančnosti. Ohišje grede najprej razkužimo: okna zmijemo z vročim lugom, enako tudi vsa orodja, ki jih tu uporabljamo, medtem ko notranje stene potresemo z apnenim prahom. Če hočemo, da bomo v gredi dosegli čim višjo toploto, upoštevajmo naslednje:

Kjer imajo miši dostop, jim to preprečimo tako, da stene prepredemo z bodečo žico. Na dno grede sedaj najprej naložimo 10 cm debelo plast listja, na vse to pa, če je vreme toplejše, 40 cm, sicer pa še več svežega konjskega gnoja. Če tega nimamo, je dober tudi govej. Gnoj dobro potlačimo ter pokrijemo za toliko časa, da se ogreje. Da se toplota ne bi preveč porazgubila, gredo okrog in okrog obdamo z gnojem. Na gnojno plast nasujemo do 20 cm debelo dobre vrtno zemlje, ki smo ji dodali nekaj

z žebeljčki in kitom utrde v okenski utor. Zaprta greda naj stoji v čimbolj zatišnem kraju. Če tega ni pri hiši, zasadimo meter od oboda zaprte grede živo mejo za obrambo pred severnimi vetrovi. Zimzelena živica iz tuje ali iz smreke bi bila najprimernejša. Zaprta greda bi bila koristna prav vsakemu vrtu v mestu in na deželi. Če ima štiri okna in je torej dolga 4 metre, bo zadostila za prav vsako gospodinjstvo. Sejali bomo le pod eno okno; prostor pod ostalimi tremi okni je namenjen za presajanje sejank izpod prvega okna.

Če bo vrt v tem času kopen, je priporočljivo, da tam, kjer jeseni vrta niste prekopavali, zmrazjeni sloj zemlje dvignete z železnim drogom ali s krampono konico. Tako bi se zemlja za setev le nekoliko prej osušila in prej bi jo lahko obdelovali.

Humus, humuza in nekaj apna v prahu, ki končno tudi uniči razne glivice in ličinke živalskih škodljivcev. Zemljo moramo do setve nekaj časa pustiti in jo tako lahko bolj temeljito razkužimo še z VAPAM, t. j. pripravkom, s katerim uspešno razkužujemo zemljo, in sicer tri tedne pred setvijo vzamemo za 1 kvadratni meter en deciliter tega pripravka, ki ga razredčimo v šestih litrih vode. To z zalivačo poškopimo, nakar še toliko časa zalivamo z vodo, da je zemlja mokra vsaj do 10 cm globoko. Zaprto gredo pokrijemo, da plin prehitro ne izhlapeva in tako zemljo razkuži oziroma uniči vse škodljivce in plevele.

Zemljo nato še dobro stlačimo ter razdelimo na posamezne grede, ki jih primerne označimo. Če bomo pozneje gnojili s superfosfatom in kalijevo soljo ter zalivali z zalivko sečnine, uspeh prav gotovo ne bo izostal.

F. I.

Pri nas na Koroškem

ŠT. VID V PODJUNI

(Igre, poroka, pogrebi)

Na Novo leto je uprizorila žitrajška mladina pri Voglu igro »Trije kralji«. Igro so dobro podali in jih še vabimo.

V nedeljo, 22. januarja, so uprizorili študentje osmega razreda slovenske gimnazije igro »Namišljeni zdravnik«. Ker so igralci študentje, so govorili pravilno slovenščino. V nedeljo, 5. februarja, so uprizorili domači igralci »Vdovo Rošlinko«. Igra je zahtevna, a ker so nastopili že izurjeni igralci, so jo kar izvrstno podali. Posebno sta se odlikovala Rošlinka in žalostni romar Balantač s križem. Udeležba je bila dobra, čeravno je bilo na to pustno nedeljo tudi drugod več prireditev.

V nedeljo, 29. januarja popoldne, je bila v St. Primožu poroka Jožefa Krajgerja, županovega sina iz Galicije in Lenčke Hobel, Picejeve v št. Primožu. Vesela svatba je bila v gostilni pri Piceju na nevestinem domu. Novoporočencema želimo vse dobro na njuni skupni življenjski poti.

V sredo, 11. januarja, je bil pogreb 84-letne Marjete Ogris, stare Brancejeve matere v Rikarji vasi.

Dan navrh je bil pogreb 96-letne Fidove tete iz Dvora, Marije Kuster. Bila je naša najstarejša faranka.

V nedeljo, 29. januarja, dopoldne, je bil pogreb 20-letnega Mirkeja Moharja, Kobovnikovega v Nagelčah. (O njem prinašamo poseben članek na drugem mestu.)

Vsi trije pogrebi so bili pri fari in od vseh treh rajnih se je poslovil naš domači g. župnik s tolažilnim nagovorom, pevci cerkvenega oziroma moškega zbora pa z žalostinkami. Rajnim želimo večni mir, žalujočim sorodnikom pa izražamo naše toplo sožalje.

V soboto, dne 4. februarja, je bil v Žitari vasi pogreb Jozeja Jernej, Tonovega na Proboju in gospodarja pri Hajnziču na Bregu v žitrajški fari. Umril je 40 let star za krvavitvijo možganov prav nenadoma.

Zapušča ženo in štiri otroke. Tudi njemu želimo večni mir, žalujoči družini in sorodnikom pa velja naše najprisrčnejše sožalje.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 12. 3.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PO-NEDELJEK, 13. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Pregled sporeda. Za našo vas. Beremo za vas — 45. (J. Jurčič: Deseti brat). — 18.15 Dober večer našim malim poslušalcem. — TOREK, 14. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Koroški kulturni pregled. — SREDA, 15. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 16. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Prof. Marijan Lipovšek: Pogled v zakladnico slovenske komorne glasbe — 4. oddaja. — PETEK, 17. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Slovenske samospeve poje Mitja Gregorač. Beremo za vas — 46. (J. Jurčič: Deseti brat). — SOBOTA, 18. 3.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (2. del).

„KELAG“ pospešuje graditev elektrarn

Na tiskovni konferenci je minuli teden predsedujoči direktor inž. Jeran pojasnil gradbeni program KELAG-a (Akcijske družbe koroških elektrarn) za leto 1967.

Skupna investicijska vsota za letos znaša 450.— milijonov šilingov. Največji del od te bodo porabili za gradnjo elektrarn, pri tem pa seveda v prvi vrsti za nadaljevanje izgraditve Fragantne skupine.

O posameznih gradnjah elektrarn pa je inž. Jeran dejal sledeče:

■ Elektrarna Göbnitz je uspešno prestala preizkušnjo. Vendar je treba tu zaradi lanskoletnih poplav poškodovano obrežje izboljšati. Za ta dela so določili vsoto 2 milijona šilingov.

■ Elektrarna Außenfragant bo pričela deloma obratovati tekom sredine marca. Popolnoma jo bodo zgradili v jeseni letos. Zanj bodo dali za leto 1967 90 milijonov šilingov.

Nahod in pljučnica pri dojenčkih

Na kraju zime in na začetku pomladi so prehladna obolenja dojenčka pogostna. Človek se okuži z vdihavanjem razpršenih kapljic slin, ki jih bolnik izloča med govorom, kašljanjem in kihanjem. Kužila napadajo predvsem sluznico dihal in zato prevladujejo v boleznih prehladni znaki.

Kaj rade pa napadejo zaradi boleznih oslabelo telo še bakterije in tako se pridružijo še znaki vnetij srednjega ušesa, grla in pljuč. Takšni zapleti so pogosti pri starih ljudeh in pri otrocih v prvih letih življenja.

Pogovorili bi se, kako negovati obolelega dojenčka in kaj storimo, da otroku ne bomo škodovali.

Najobičajne prehladno obolenje je nahod, ki je največkrat virusna okužba. Skoraj vedno spremlja vnetje nosne sluznice tudi vnetje žrela. Bolezenski potek je odvisen od otrokove starosti. Nosna votlina je pri majhnih otrocih ozka in nabrekla, vnetna sluznica jo kaj hitro zamaši. Otrok diha skozi usta, nemirno spi in težko pije. Novorojenčki so običajno brez povišane temperature, medtem ko imajo dojenčki lahko visoke in dolgotrajne temperature. Vnetje se širi v okolico in zato je pogosten zaplet nahoda vnetje srednjega ušesa. Kadar pa se vnetje širi navzdol po sapniku in dušniku, se razvije pljučnica. Očitno je, da je nahod dojenčka resna bolezen in ne le nadloga, ki mine brez zdravljenja. Takšen je

nahod pri odraslih in večjih otrocih. Prepričljiv dokaz, da velja čuvati dojenčka pred okužbo s povzročitelji nahoda!

Ob nahodu vkapljamo novorojencu in dojenčku v nosnici kapljice, ki stanjšajo nabreklo sluznico, da je nos za krajši čas ponovno prehodan. Kapljice za nos predpiše zdravnik. Redno ukapamo kapljice pred dojenjem ali hranjenjem. Če sta nosnici zadelani s sluzom in gnojem, jih previdno očistimo s svaljki, ki jih napravimo iz kosmičev vate. Prisušeno sluz razmehčamo s svaljkom, ki ga omočimo v parafinovo olje in nato zlahka odstranimo z novim svaljkom. Nosnici očistimo vselej, preden ukapamo kapljice, ki jih je predpisal zdravnik. Otrok naj med ukapavanjem leži vodoravno in brez vzglavja. Glavico nam pridrži pomočnik, ker grozi nevarnost, da otroka ob nenadnem vzgibu poškodujemo s stekleno kapaljko.

Kožo pod nosnicami brišemo s staničevino in premažemo z vazelinom.

Posebno pozorni smo, da užije dojenček dovolj tekočine. Visoka temperatura in slaba ječnost pripomoreta do nagle izsušitve, ki jo spremljajo lahko usodni zapleti. Zato otroku vztrajno nudimo s saharinom oslajen ruski čaj. Otrok potrebuje v prvem letu življenja dnevno 1/6 telesne teže tekočine (4 kg težak otrok okoli 665 gr tekočine!).

Mohorjeva knjigarna v Celovcu

PRIPOROČA:

Knjigo RAK — bolezen naših dni. 248 str., vezano. Spisal dr. Jože Žitnik. Nad vse sodobna in potrebna knjiga. Kaj je rak? Kako nastane rak? Kako spoznamo raka? Vrste raka. Kako preprečujemo raka? Kako se rak zdravi? — Ne bojte se te knjige! Čeprav se bojite raka! Cena: 36.— šil.

Dr. Janžekovič: Smisel življenja, 292 str., broširano. Opisuje mlademu človeku pameten nazor o smislu življenja in vsega, kar človek gradi. Podaja najnovejše resnice, ki so hkrati stebri krščanske vere. Priporočamo vsem izobražencem. Cena: 18.— šil.

Kraljestvo božje 1966, 174 str., broširano. — Najnovejša izdaja, ki obravnava ekumenska vprašanja. Cena: 20.— šil.

PRIPOROČA DUHOVNIKOM:

Stanko Janežič: Radost življenja, 259 str., broširano. Duhovne misli za nedelje in praznike. Cena: 25.— šil.

IMA NA RAZPOLAGO:

Koledar Družbe sv. Mohorja v Celovcu za 1967. — Družinsko pratiko za 1967. — Podobni tedenski koledar s slikami v žepni obliki. — Stenski koledar »Našega tednika« in »Naše luči«.

Ivan Matičič: Skozi plamene prve svetovne vojne. — Najnovejša izdaja, ki je spreminila prejšnji naslov »Na krvavih poljanah«. Cena: 60.— šil.

Vladimir Vauhnik: Nevidna fronta. Pisatelj, ki je bil za časa II. svetovne vojne vojaški ataše v Berlinu, opisuje svoje spomine, kako je obveščal zaveznike o Hitlerjevih načrtih. Cena: 110.— šil.

Knjižica: Gospa Sveta opisuje zgodovino in znamenitosti starodavne Marijine božje poti. Tiskana na lepem papirju in opremljena z lepimi slikami. Cena: 12.— šil.

IZREDNO:

Brošura: Kako se potrkava na zvonove (Slovenski potrkovavec). Na razpolago je 16 izvodov te edinstvene brošure o edinstveni in zgolj slovenski navadi potrkavanja z zvonovi na Štajerskem, Kranjskem in Primorskem.

Toplota zraka v sobi bodi zmerna, zrak pa dovolj vlažen. Zato postavimo na peč široko posodo s čisto vodo, v bližini peči pa razvesimo omočene snažne krpe, ki jih spet navlažimo, ko se osuše. Bolnega dojenčka ne odenemo bolj kot je odet pred boleznijo. Če otroka omočimo v volnene odeje, preprečimo oddajanje telesne toplote. Temperatura narašča, otrok postaja pregret in se temperatura zato stopnjuje. Preznojena oblačila zamenjamo s svežimi in suhimi. Močno povišana telesna toplota otroka izčrpa, povzroča izparevanje vode in grozi z vročinskimi krči. Zato jo poskušamo znižati z raztopino aminopirina, ki jo predpiše zdravnik v količinah, ki so primerne otrokovi starosti. Kadar sveže raztopine nimamo pri roki, si pomagamo sami na preprost način.

Pripravimo si posodo s čisto vodo, ki naj ima 17 do 20 stopinj C, dve primerno veliki krpi in kos nepremočljive tkanine. Krpo namočimo, nato ožeto razgrnemo in jo ovijemo okrog otrokovega prsnega koša. Čez mokro krpo ovijemo nepremočljivo platno in končno suho krpo in otroka pokrijemo z odejo. Ovitek odstranimo po 10 do 20 minutah. Kožo otreemo z brisačo in otroka sveže preoblečemo. Če temperatura ni upadla, lahko ovitek po krajšem premoru ponovimo. Presoja telesne toplote z roko je nezanesljiva. Zato moramo imeti v hiši en toplomer, ki ga po sleherni uporabi izmijemo, nato razkužimo v alkoholu in varno shranimo. Otrokom do 2. leta starosti merimo telesno toploto v danki. Pred uporabo toplomer očistimo, stolčemo živosrebrni stebrič v zbiralnik in prevlečemo zbiralnik in ozki del toplomera z oljem ali vazelinom. Z eno roko primemo obe otrokovi nožici, ju iztegnemo in nato iztegnjeni privzdignemo navzgor proti prsnemu košu. Z drugo roko nato pazljivo vtaknemo ožji del toplomera v danko in ga izvlečemo po treh minutah. Nato odčitamo izmerjeno telesno toploto. Toplomer po uporabi umijemo in razkužimo.

Dr. J. J.

ZA MLADINO IN PROSVETO

Kakšni bodo naši izobraženci?

Zakon vesoljstva je, da višje temelji na nižjem. Tako more tudi krščansko-nravstveno življenje človeka vzrasti samo iz naravno zdravega značaja, iz srca, ki bije skupaj z narodom in živi od njegovih tradicij.

To potrjuje izkušnja. Naravno zdravo ljudstvo rodi značajne, dočim so neznačajne izjemne; iz nezdravih vrst »inteligence«, ki nima z narodom več pravega stika, pa bohotno rastejo neznačajni kot strupene gobe. To je zato, ker takemu lažnemu izobražencu manjka naravne podlage značaja: namreč tiste preprostosti, odkritosrčnosti in skromnosti, ki klije samo v ljudski duši in se stoletja in stoletja skrbno goji in ne guje v svetišču družine.

»Tak sem, kakršen sem,« pravi naš preprosti človek, ki mrzi videz, za katerim se skriva laž in prevara. Samo človek, ki je, kakršen je, ki se tudi na zunaj kaže takšnega, kakšen je v svojem srcu, katerega dejanja so v skladu z njegovo miselnostjo in srčnimi čustvi, ki si ne nadeva nobene krinke — samo tak človek se more imenovati značaj.

Bistveni znak značaja je doslednost in jasnost; značajan človek je kakor globoko, a prozorno jezero, kateremu se vidi dno. »Človek, ki nima značaja,« pravi neki francoski mislec, »sploh ni človek, ampak gola stvar.«

Ali je prerekanje in debatiranje kaj vredno?

Vrednost človeka se presoja samo po značaju. »Če bi obvladal vse znanosti in spoznal vse stvari do dna na svetu, pa prodril do zadnje tajne vesoljstva, značaj pa ne bi bil, potem sem brez cene,« tako lahko rečemo z besedami nekega velikega svetnika. Pa tudi, če bi bil kdo najimenitnejši državnik ali javni delavec, značaja pa ne bi imel, bi kot človek bil jako malo vreden. In naj kdo še toliko stori za kulturo naroda, piše najlepše romane, govori po shodnih in predava po društvenih dvoranah, če ni mož, ampak vetrnica, ki se obrača, kakor veter piha, ga nihče ne bo resnično spoštoval in tudi njegove besede, govornje ali napisane, bodo kakor seme, ki je po večini padlo na suho skaljo in zamrlo. Lahko ga narod obsipa z zunanji častmi, mu pomaga do najvišjih mest in mu po smrti lahko postavi nebotičen spomenik, prave veljave pa mu v svojem srcu le ne priznava.

Delaj za narod v dejanjih!

Dela neznačajnega človeka, naj se zdijo še tako velika, nimajo resnične trajne vrednosti; nekdo je čisto prav rekel, da »človek brez karakterja ne more nič resnično

Dve anekdoti

V 16. stoletju se je zgodilo na Kitajskem, da je zavoljo služabnikove neprevidnosti poginil najljubši cesarjev konj. V prvi jezi je hotel cesar nesrečnega slugo kar z mečem prebosti.

Tedaj pa je posegel vmes modri mandarin Jense, ki je dejal: »Vaše Veličanstvo, ta človek, ki ga hočete kaznovati s smrtjo, se niti ne zaveda svojega prestopka.« Kot je bilo pričakovati, je cesar srdito odgovoril: »Potem mu povej ti, kaj je storil!«

Modri mandarin se je obrnil na služabnika in rekel: »Poslušaj, falot, kaj vse si storil. Prvič je po tvoji krivdi poginil konj, ki je bil cesarju tako ljub. Drugič je našega vladarja popadla taka jeza, da te je nameraval lastnoročno ubiti. In končno si ti kriv, če se je cesar tako spozabil, da je zavoljo konja hotel ubiti človeka!«

»Pusti ga, naj gre, odpustim mu,« je cesar prekinil mandarina. Saj je dobro razumel, da jeza ni prava svetovalka.

Ko so v Angliji vladali laburisti, je neki diplomat vprašal Churchilla, ali bo vojna.

»Ne bo,« je odgovoril voditelj konservativcev. »Ko je bil Mr. Shinwell minister za premog, ni bilo nič premoga: zdaj je vojni minister in tudi vojne ne bo.«

velikoga ustvariti.« Vsako delo nosi pečat svojega avtorja. Pa tudi v primeru, če človek, ki ima velik talent in sijajne zmožnosti, pa nobenega značaja, kaj dobrega za narod naredi, pa veliko več pokvari po slabem zgledu svoje breznačajnosti, nedoslednosti in nemožnosti. Na take ljudi je mislil Jezus, ko je žigosal (pobeljene grobove).

Od svojih dedov smo podedovali moč zato značajnost; tega kapitala ne smemo zapraviti, ker je edini, pa tudi najdragocenejši, ki ga naš narod ima. Če slovenski očetje in matere ne bi bili značajni, bi nam ne bili ohranili slovenskega jezika in slovenske katoliške kulture. Četudi se slovenski človek, izvzemši kmečki punt, ko so mu tuji graščaki že preveč stiskali krvi in znoja iz izmučenega telesa pa zadnji groš iz žepa, ni s silo upiral ter je rajši potlačil svoje ogorčenje, vendar ni odnehal od tega, kar mu je bilo vedno najsvetejše: od narodnega jezika in značaja ter krščanskih načel življenja.

Kdor se je potujčil v jeziku, šegah in nazorih, tega je naš narod vedno zaničeval, čeprav se naši preprosti možje nikoli niso trkali na narodne prsi in klicali »Živio« ter se na svojo narodnost zaklinjali. Naše ljudstvo pač nosi svojo narodnost globoko v svojem srcu, kakor se nosi najdražji in najskrivnejši zaklad, zato pa jo tudi skrbno čuva in je ne izdaja, kakor so jo izdali že premnogi napihnjeni »inteligenti« in na pol inteligenti. Neznačajen človek sploh ne more biti naroden in ljudski, kakor samo v besedah. Naj bo še tako imeniten, še tako na zunaj čisljan, pa še tako mogočen, če ni značaj, je samo lakaj.

Ker med tako imenovanimi »izobraženimi« krogi tako zelo in naglo ginevajo značaji, zato umira med njimi čedalje bolj idealizem. Vse tiste visoke vrednote, ob katerih so enkrat topleje in hitreje bila naša srca, ki so nas navduševale in olepševale

Čuden samomor

Zadnje dni so se pojavile v ameriškem in v svetovnem tisku novice, da je neki odločni okrajni javni tožilec v New Orleansu Jim Garrison na tem, da odkrije prave morilce predsednika Kennedyja, ali bolje, dokaže njihovo krivdo. Svet je prislunil, a ni verjel. Tožilec Garrison je izjavil, da Kennedyja ni ubil Oswald, osamljen in duševno izgubljen človek, ampak da je odločila Kennedyjevo smrt dobro premišljena zarota.

Časopisje je zaradi senzacije zgrabilo to zadevo in razbobnalo tožilecve izjave. Že tedaj je ta obžaloval, da se je to zgodilo, češ da bi moglo spraviti vse priče, ki jih je potreboval, v nevarnost ali pa jih tako prestrašiti, da ne bodo hotele več govoriti.

In res: neko jutro so našli pilota Davida Williama Ferrieja, katerega je policija v New Orleansu sumila, da je bil zapleten v Kennedyjev umor, mrtvega. S tem se je spet pomnožilo število skrivnostnih smrti med ljudmi, ki so osumljeni, da so imeli kaj opraviti s Kennedyjevim umorom. Zraven Ferrievega trupla so našli v njegovem stanovanju v New Orleansu uspavalne praške, vendar ni gotovo, da je napravil Ferrie samomor. Njegovo truplo je bilo golo in pokrito z rjuho; pokrili so ga morda morilci sami, ki so ga lahko spravili s sveta zato, da bi v preiskavi ne izdal še drugih, svojih »delodajalcev« v zaroti. Lahko pa tudi, da ga je pokrtil neki prijatelj, ki ga je prvi našel, ali da se je Ferrie po zaužitju tablet sam pokrtil z rjuho.

Ferrieja so sumili, da je opravil važno vlogo pri Kennedyjevem umoru. Baje je s svojim letalom odpeljal Kennedyjeve morilce iz Dallasa. Morilci pa so bili iz vrst kubanskih beguncev na Floridi. Seveda so najbrž opravili svoj morilski posel za kakega »delodajalca«. Ferrie je nekoč priznal, da je bil tisti dan z dvema prijateljema v Dal-

naše življenje, ki smo se jih navzemali iz pesmi in knjig ter iz člankov naših prvakov, danes niti premnogo mladih ljudi več ne ogrevajo. Niti ne vedo ne več, kaj je ideal!

Nimajo plemenitih ciljev, zato ničesar ne ustvarijo...

Ideal se ne vidi in ne otiplje, ideal ne ne se procentov, ideal ne ponuja ne bogastva, ne donosne službe, ne čutnih užtkov. Ideal zahteva skrajnih žrtev, ki se za življenja ne poplačajo. Ideal zahteva zvestobe do groba, zahteva, da mu posvetiš vse moči svoje duše. Ideal navadno ne prinaša gnotne koristi posamezniku, ki ob njem lahko strada do smrti, ampak narodu, splošnosti, človeštvu, in sicer zorijo sadovi idealnega dela zelo počasi: uživajo jih docela šele poznejši rodovi.

Kdor ni mož, zmožen skrajnih žrtev; kdor ni značaj, ki se na poti k zaželenemu cilju ne obrača nazaj in nevzdržema koraka naprej; kdor ne ceni nevidnih, netvarnih, duhovnih dobrin, ki ne minejo, — ta ni zmožen izbrati si ideal in mu slediti, pa ga v dobro svojega naroda uresničiti.

Ne iskati samega sebe

Naši predniki so bili idealni, ker niso delali za sebe, ker so imeli odprta ušesa in srce za idealne zahteve krščanskega pravstvenega zakona, ker jim je bila božja beseda o kraljestvu miru, pravičnosti in bratske vzajemnosti na zemlji živa resnica, ker so srečo in srečno bodočnost svojih potomcev, svojega naroda predpostavljali lastnemu blagostanju. Ljudstvo, občestvo, sretnja, občina, fara, to so jim bile prve vrednote; poštenost je bila dobrina sama na sebi, brez ozira na to, ali nese neposredno tvarno korist; čednost srca je veljala več kot največja tehnična iznajdba. Večna sreča je bila pred časno; neoskrunjeno ime, čast naroda, brezpogojno resnicoljubje in stroga dolžnost ljubezni do pomoči potrebnih več kot vse bogastvo. Naša zgodovina je zgodovina neštetihih nepoznanih idealnih značajev iz ljudske sredine, ki so po teh smernicah živeli in svojo deco živeti učili. Narod, v katerem pa bi materializem neznačajnih koristolovcev zadušil te vrline, je zapisan smrti.

Stremeti je torej treba, da se ohranijo in krepijo značaji, celi možje trdnih načel, ki jih ne bodo omajali ne zunanji sovražniki naše slovenske krščanske kulture ne notranji.

lasu, zanikal pa je vsakršno svojo sokrivdo pri umoru.

Možno je, da se je David William Ferrie res sam usmrtil. A zakaj ravno zdaj, ko bi moral pred preiskovalnega sodnika? In kakaj naj bi se ubil, če je bil nedolžen, saj ravno v preiskavi bi se bil lahko opral vsakega suma. Zato je verjetno, da je naredil samomor iz strahu pred preiskavo, ker je kriv, ali — da so ga umorili drugi.

Iz naše preteklosti

Dne 4. marca 1934 je bilo v Beljaku zborovanje koroških kmetov. Do 80.000 ljudstva je dospelo iz vseh krajev Koroške in vzhodne Tirolske. Med drugimi so došli tudi slovenski kmetje in delavci z Zilje, iz Roža in Podjune, da slišijo kanclerja dr. Dollfussa. Ob tej priložnosti je ta dejal:

»Varovati hočemo na ozemlju v Alpah in ob Donavi nemško kulturo in nemško svojstvenost. Na tem ozemlju pa imamo še druge, manjše narode in tudi njihovo narodno posebnost hočemo ščititi. Prav pristrčno moram danes pozdraviti državi zveste koroške Slovence, ki so se v tolikem številu udeležili tega zborovanja. Samo ob sebi je umevno, da se bo varovala njihova narodna svojstvenost.«

Pripomba »Koroškega Slovenca«, ki je o tem poročal: Prvič v avstrijski zgodovini smo čuli od moža, v katerega rokah je usoda države, dobrohotno in naklonjeno besedo tudi nam, koroškim Slovincem. Bila je seve samo šele izjava, vendar kanclerjeva izjava pred množico tridesettisočih! In množica ji je burno pritrdjevala. Seveda: Obljuba dela dolgo.

TRI NAJVEČJA MESTA SVETA

Tokio, glavno mesto Japonske, je najbolj obljuden kraj na svetu. Leta 1957 je Tokio prehitel London (z okoliškimi kraji), marca 1962 pa so našli v tem mestu že deset milijonov prebivalcev. Odtlej raste število prebivalcev v Tokiu za povprečno 31.000 ljudi v enem mesecu. V Tokiu je — naj za zanimivost naštejemo nekaj podatkov — 128 gledališč, 608 kinematografov in 58.000 restavracij. Površina Tokia meri 2050 kvadratnih kilometrov.

V Evropi je največje mesto London (1838 kvadratnih kilometrov). Angleška prestolnica ima nad 8 milijonov prebivalcev.

V Ameriki je največje mesto New York, ki ima 14.800.000 prebivalcev, vendar gre za več združenih krajev. Samo (ožje) mesto New York v pravem pomenu besede pa ima 7.800.000 prebivalcev. V New Yorku živi na kvadratnem kilometru 1290 ljudi.

VATIKANSKI ARHIV DOSTOPEN DO LETA 1878

Leta 1880 je papež Leon XIII. kot prvi dal na razpolago zgodovinarjem in strokovnjakom vatikanski arhiv. Dostopne so bile vse listine do leta 1815. Papež Pij XII. je dobo podaljšal do leta 1846. Pavel VI. je pa dobo raztegnil do leta 1878, to je do smrti papeža Pija IX. Ta ukrep je zelo važen, ker so se prav pod Pijem IX. odigrali važni dogodki v življenju Cerkve kakor tudi v italijanski zgodovini. (Naj omenimo samo 1. vatikanski koncil, ukinitvev papeške države, italijansko zedinjenje in podobno.)

ZA NAŠE MALE

Uganke

Nimam nog in vendar tekam
sem in tja, da se praši;
grizem, grizem, da pregnem
klado z ostrimi zobmi.

(ežez)

Kakor kljun odpiram žrelo,
platno žrem, sukno, papir;
to je meni lahko delo;
kdo sem, reci, da bo mir!

(škare)

Učiteljica se učila ni,
in vendar starost in mladost uči.

(Knjiga)

Naš pevec

Janez Kajžnik je naš ljudski pevec, znan pod imenom Mlinarčev Hanjža. Rodil se je leta 1837 kot sin posestnika in gostilničarja pri Oštneju v Št. Jakobu v Rožu, umrl pa pri Mlinarču na Breznici, star 77 let. Živel je v istem času kot ljudski pevec Franc Leder-Lesičjak iz Globasnice v Podjuni. Bil je vedno dobre volje, razpoložen za šalo in humor, zato povsod priljubljen. Velik del svojega življenja je služil za pastirja. Ko je nekemu kmetu raztrgal medved na planini 40 ovac, je zložil sledeče vrstice:

Polento sem kuhov v bajti tantré
pa medved je pršov, pobasov ovcé.

Pavr je pršov, pobarov me je:
»kam pa s' d'jav ti moje ovce?«

Kaj bodaš m'ne barov, kam s'm jih d'jav,
medveda pobaraj, kam jih je d'jav!

(B e s e d e: bajta = pastirska kočja; tantré = tam notri; pobarov = vprašal.)

Stari mlin

Tam pod klancem za vasjo,
doli pod hišo lesnato,
pa stoji en stari mlin;
mlinar je pa mlajši sin.

Dolga leta so že preč,
starega mlinarja ni več.
Mlin pa vedno še stoji
ter kolo se še vrti.

Mlinski kamen še drobi;
žito v moko spremeni.
Beli mlinar se smeji,
ter veselo poje si.

Koliko časa bo še šlo,
staro mlinsko, to kolo?
Koliko žita zmlelo bo,
tam pod klancem za vasjo?

Bogdan Anžel

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

HIJACINTE

Ko je posijalo prijazno marčevo sonce, so se preselili v severno mestno četrt. Za Marijo je bila ta premena nemajhna težava, kajti pot v šolo se ji je podaljšala za dobre pol ure. Pa se bo že privadila, si je dejala; hvala Bogu, da se je sprostita tistih verig, ki so jo do zdaj vezale, da ji še živeti ni bilo mōči.

Pa tudi sestra Vida se je očitvidno že prve dni vživela v novo okolje; kar nič si ni pozelela nazaj v mesto. In bratcu Marku še na misel ne pride, da bi kdaj vzdihnil: Ah, zakaj smo se selili? Danes je že dobil družčino. Dva fantička iz sosednje hiše, zgovorna pa prijazna, da malo takih, ga obiskujeta. Skratka: zadovoljstvo na celi črti!

Pa mama? O, da bi ona ne bila zadovoljna? Že zaradi tega mora biti, ker se bo na stanarini koj nekaj poznalo. In danes moraš na vsako kronico gledati, kam jo potrošiš. Troje otrok pri mizi, to ni kar tako. Pa ne samo pri mizi. Kdo pa gleda, da imajo za zvezke, knjige, oblecke in Bog ve, kaj še! Očeta ni, da bi nosil ob mesecu stotake. Že tretje leto ga ni. Tam doli pri šent Danijelu počiva. Nekdo je tako odločil. Če bi šlo po naši volji, bi ga še ne položili med tihe ciprese. Oče, o, kako je bilo takrat vse drugače, ko je še živel...!

Tisto popoldne je bilo spet tako lépo, kot bi ga iz zlata vlil. Visoko nad predmestnimi hišami in tovarnami se je bočilo umito nebo. Sonce je zavozilo v večerno stran. Okna, ki so vse dopoldne ždela v zaspanem občutju, so zaživela kakor ob veseli godbi.

Marija je bila sama v sobi. Marko je moral pač v šolo. Prvo trgovsko je že obiskoval tisto leto, mala Vida se je zabavala v kuhinji pri mami, ki ji je morala delati novo punčko, ker ji je prejšnja v vodo padla, pa je zato ni več marala. Oh, ta Vidica, kaj vse si umišlja!

Marija je popivnala zvezek. Pravkar se ji je posrečilo, da se je odkrižala neprijetne matematične naloge. V tem predmetu ni bila nič kaj doma. Saj bi ji še šlo; le ko bi bil profesor nekoliko prijaznejši do nekaterih...! Tako pa — eh, protekcija!...

Vstala je in si zagrnila okno od te strani, kajti sonce je skoraj premočno sijalo v sobo. Potem se je ozrla v dišeče hijacinte, ki jih je tako ljubila. Prijateljica Hermina jih ji je prinesla zadnjič za god. In zdaj jih tako skrbno goji, da bi ji ne usahnile. Potem se je domislila tistega dne, ko sta bili s Hermino sami. Kaj sta se menili! In kaj sta druga drugo odkrivali. Da, od tedaj se ji je Hermina tako približala, da je bilo Mariji dolgčas, če se vsaj vsak teden nista videli. Škoda, da Hermina ni hodila v isto gimnazijo...

»Ti,« se je zavzela Hermina, »začniva pisati!«

»Kaj? Pesem, prozo? Ali si postala lirično navdahnjena?« jo je Marija z glasnim smehom presekala, da je še ona nehote prasnila v smeh.

»Ah, si nepočakana! Ne mislim na Parnas. Muze imajo z drugimi zadosti opravka. Dnevnik pišival!«

»Dnevnik?«

»Poskusiva! In potem si bova izmenjavali: ti ga daš brati meni, jaz pa tebi.«

»Misliš zares?«

»Marija, če ti rečem!« — In sta se res odločili.

Danes je že teden dni mimo, a Marija z dnevnikom še ni začela. Saj ni revica utegnila, ko ima človek toliko skrbi s še tako majhno selitvijo. In še s tem, da more tudi svoje misli, čustva in skrivnosti svojega srca prilagoditi novemu okolju.

Dišeče hijacinte je postavila na mizo, odprla novi zvezek, ki ga ji je Hermina skoraj vsilila, in zllila misli na belino:

7. III. 19...

Kaj neki naj čekam na ta papir, ko mi je pa beseda tako okorna? Slovensko naloge sem zadnjič pisala slabo.. Vsebina dobra, oblika pa —. Sram me je. Za drugič se bom pa kar mōči potrudila. Dobra volja vse premore. — Za prvo stran mojega dnevnika (tega menda ne bo dobil profesor slovenščine v roko!) pa samo nekaj besed.

Dozdeva se mi, da bo v tem stanovanju zmeraj sončno. Doli v mestu ni bilo tako. Imeli smo sicer udobnejše: dve veliki sobi, kuhinjo in še mali sobiči. A kljub temu mi je bilo vse tako tesno in brez sonca. Brez sonca, ki sije v srce in dušo. Le zamisli se v moj položaj! Vsako jutro me je čakal spodaj pod stopnicami. Priskuten pozdrav, cukrena beseda — njegove sivomotne oči so me v živo zbudle — in že sem se znašla v veliki svetli sobi gospodarjevega stanovanja, kamor še moja mama nikoli ni zšla. Gospo v rdeče pisani pižami moram vljudno pozdraviti. Gospoda mi doma, je šel že v službo. Vane, njegov sin, je pa tisti s sivomotnimi očmi. O, kaj naj to pomeni?...

Tako je šlo iz dneva v dan. Nemaalokrat sem zamudila šolo. Nekoč me je prijel za roko:

»Gospodična Mary (tako me je prekrstili) tega ne izdajte nikomur, sicer...!«

Tisti trenutek mi je odstrl zastore, da sem spoznala z grozo v duši, da je Vane človek, kakršnega še nikoli nisem srečala. Da se za vsem tem početjem skriva nekaj, kar bi se ne smelo. Kriknila bi in se po-

gnala ven, samo ven in potem daleč daleč proč iz tega omrežja... Pa se je drugo jutro ponovila ista slika. In nato spet in spet. Oči so mi buljile v gluho temo. Zjutraj me je bolela glava. V šoli sem bila raztresena. Ob semestru sem prinesla prvo »slabo«. Mama se je zavzeto čudila:

»Marija, kaj je s tabo?«

»Teško se učim, mama.« Potem nisva o tem več govorili...

Neko popoldne sem ga srečala na ulici, ko je promeniral z drobno črnolasko. Oba sta se glasno posmehovala. Ko sem ga pozdravila, mi ni odzdravil. O, slepa sreča, sem zasanjala! Kaj naj ga jaz zdaj še brigam! Jutri me ne bo več čakal. Pa sem se zmotila.

Potem je posijalo sonce: tisto opoldne namreč, ko smo dobili odpoved. Stanovanja že tretji mesec nismo plačali. In smo šli. Mama tiho, s skrbjo v srcu, jaz z veseljem v duši. Pa še več. Globoko sem se oddahnila, kot da sem imela za sabo težko pot, ki mi je vzela vse moči. Zdaj bom šla po drugi,

LJUDMILA POLJANEC:

Mlade viole

Mlade viole na tratah dehtijo,

tiho molitev jim moli oko:

»Dajte nam žarkov pomladnega sonca,
toplji naj dihi čez polje gredó!

V toplih naj dihih priplavajo pesmi
drobnih škrančkov čez polje ravnó!

V toplih naj dihih priplavajo pesmi
gorke iz srca —, da k srcu gredó...!«

ki me ne bo utrujala. Zdaj ne bom več zrla tistih sivomotnih oči. Želim, da bi Vaneta nikoli več ne srečala. Še gospe v pisani pižami ne. Pri nas sije sonce. Sonce, življenje, mladost, pesem. Na mizi snivajo dišeče hijacinte. Ljubim jih. Da bi zmeraj tako cvetele in dišale!... — — —

Drugi dan je Marija tale list iztrgala iz svojega dnevnika in ga dela v skrinjico med stare spomine.

»Za te spomine naj nihče ne vé, ker jih ne razume,« je porinila mračne misli v pozabo. Ko je prišla popoldne na obisk Hermina, sta se ujeli z nasmejanimi očmi.

»Marija, jutri začnem pisati dnevnik. Nisem utegnila. Saj veš: obisk tu, obisk tam, naloga, učenje.«

»Jaz tudi, Hermina!« se ji je nasmehnila in kazala lepe hijacinte, ki so pordevale v pramenu sončnega žarka.

Dobra pridiga

Na prvo adventno nedeljo leta 1704, torej pred dobrimi 260 leti, je znani in strogo neizprosni pridigar Janez Krstnik Massillen kot novoimenovani dvorni pridigar prvič nastopil pred kraljem Ludovikom XIV. in vsem dvorom. Po končani božji slubi je kralj stopil k njemu in ga nagovoril:

»Prečastiti oče! Že veliko znamenitih pridigarjev sem poslušal v tej kapeli in vselej sem bil zadovoljen... To je pa danes prvič, da nisem bil zadovoljen...«

»Nezadovoljno je vaše veličanstvo?« je vprašal Massillen prizadet.

»Da, nezadovoljen... in sicer s samim seboj,« je odvrnil kralj.

Gotovo je bil to najboljši uspeh tega pridigarja, zakaj ni bilo tako lahko ganiti »sončnega kralja« Ludovika XIV., ki je bil v svoji oblasti in mōči ves napuhljen in ošaben, ter z vsem zadovoljen, kar si je sam izmislil in storil.

Vsaka pridiga ima ta namen, da nas opozori na napake in nas napravi nezadovoljne s samim seboj. Če smo tolikokrat nezadovoljni s preprosto, predolgo pridigo, je to pač le zato, ker ne znamo prav poslušati in svoje nezadovoljnosti ne obrniti v pravo stran.

Čas v pregovorih narodov

Čas je zlato. (Slovinci)

Čas je denar. (Angleži, Amerikanci)

Najmanjši drobec časa modrega moža je vredno ohraniti. (Portugalci)

Zgubljenega časa ne boš več videl in, kar imenuje človek »časa dovolj«, je navadno »časa premalo«. (Amerikanci)

Najboljši pridigar je čas: dolg je, a je zanimiv. (Nemci)

Čas se vleče samo lenim; pridnim je časa vedno premalo. (Švedsi)

Čas je dragocen, še bolj dragocena pa je resnica. (Danci)

PRASTARA BRITEV

Od kdaj si može brijejo brado? Na to vprašanje je pred kratkim odgovoril sovjetski arheolog Jurij Kuzbekjan.

V nekem naseljenem kraju na severu Kavkaza je učenjak našel bronasto britev, staro kakih dva tisoč osemsto let. Po mišljenju tega arheologa so ljudje najprej britju brade pripisovali mistični pomen, kasneje so to storili samo ob nekaterih izjemnih primerih, dokler ni britje postalo moda. Ta pa je muhasta in danes so brade spet moderne.

Britev je torej izgubila na pomenu!

Spomini

14

TRATNIKOVEGA OČETA

Tako je poteklo leto in pol in na postaji v Ledincah je postalo prosto mesto postajnega delavca. Bila je to za en korak višja služba, a tudi bolj odgovorna. Dobil sem jo. Začel sem službo še pred prihodom prvega vlaka, to je bilo ob 7. zjutraj, sprejemal sem blago pri vlakih ter ga oddajal strankam, snažil in zalival petrolejke ter snažil pisarne. To je bilo uradno. Zraven pa sem moral prinašati drva in vodo postajnačelniku, poleti pa pomagati na vrtu in zalivati vse rože okoli postaje. Tako je bila namesto 7. ura zvečer večkrat minila osma in tudi še več, preden sem lahko nehala. Samo vsako prvo nedeljo v mesecu sem imel prosto.

Tisti čas je bila dograjena tudi železnica na Salzburg, kjer so prav tako iskali ljudi za železniško službo. Tudi jaz sem se javil, a me je postajnačelnik pregovoril, naj ostanem, češ da bo tudi v Ledincah mesto kretnika prosto. Ubogal sem ga in sem »zamudil vlak«, kot rečejo. Mladih v take službe niso več jemali.

Leta 1908 se je oženil moj brat Tevž. Njegova nevesta je bila kuharica in tako je vzel v najem gostilno v Ločah. Tudi on je

bil zelo znan in je prišlo na ohcet okrog 100 ljudi in dva »camarja«. Jaz sem imel k sreči ves teden dopust; saj pa je tudi vse skupaj trajalo kar tri dni. V soboto je bila večerja doma in petje, v ponedeljek pa ohcet v Ločah. Vse je bilo židane volje in niti ena nemška pesem ni bila zapeta. (To pa omenim zato, ker le 33 let pozneje, na poroki njegovega sina, niti ene slovenske pesmi ni bilo slišati!) V terek je bila »fešta«; na to so vabili sosede in pojedli ostanke. V sredo sem moral na prvi nabor, kjer pa so me zvrgli, ker sem imel preveč zabrekle žile.

Tisti čas je šlo precej mladih ljudi v Ameriko. Tudi jaz sem mislil na to. Oče še ni kaj posebnega rekel, mati pa je od žalosti jokala, umrl ji je namreč v Rio de Janciro njen najljubši brat. To misel sem opustil, ker so mi obljubili pri železnici boljše službo. Medtem pa je prišel drugi nabor, kjer sem bil potrjen in že jeseni sem moral s kovčkom za tri leta na Štajersko v Gradec k 7. pešpolku.

»Gremo na štajersko...«

Kar za tri leta nam je tedaj posodil cesar »svojo sukunjo«. Nekateri so bili tega veseli, drugi pa spet ne. Nas so zbrali kar v Celovcu na kolodvoru, kamor smo prišli iz vse Koroške, in nas natovorili v živinske vagonne. Nemo smo se gledali in šele čez čas, ko je bil Celovec že daleč za nami, je

začel nekdo peti: »Heut' hab ich a Roas g'mocht, ins Steierische Lond«. Ta nas je spet spravil v dobro voljo.

S postaje v Gradcu smo vlekli naše kovčke v Franc-Jožefovo kasarno; tu sem prvič spal na trdi vojaški slamnjači. Takoj zjutraj so nas okopali in nato nametali pred vsakega stare vojaške cunje. Ko smo se preoblekli, smo tako čudno izgledali, da smo komaj eden drugega poznali. Tudi sobe so bile vse zamazane, in naš korporal, Schrettel se je pisal, nam je povedal, da prej ni bilo časa in da bomo morali sobe sami pospraviti in očistiti. Prvi dan — in že tako neprimerno delo! Vse je gledalo temno. Kaj hočeš! si mislim in vzamem krtačo, neki drug mi priskoči na pomoč in sva začela ribati tla. Zdaj so priskočili še nekateri, ki so začeli nositi vodo. Sva najbrž že dobro naredila, da naju je korporal nato vprašal, če sva taka dela že doma opravljala. Seveda sva zanikala in naju tudi ni več poslal na taka dela.

Naš nadporočnik Fröhlich nas je kar v začetku prav trdo prijel. Vsi so tožili, jaz pa sem si mislil: »Saj vse to še ni tako naporno, kot je bila moja služba pri železnici.« Pa sem bil kmalu spet prav dobre volje. Tudi nobenih neumnosti niso uganjali pri naši kompaniji z novinci. Če pa je kdo zašel k naši sosednji stotnji, se mu je lahko pripetilo, da so ga pošteno osmešili in moral je vpiti v peč: »O Herr, ich bin

tum!« Ob drugi priliki so poslali štiri vojake z rjuho po eno cigareto ali kaj podobnega.

Tako je potekel čas prvih dveh mesecev še kar v miru in redu. Potem so nas pomešali s starimi vojaki in začeli smo delati redno službo. Jaz sem bil dodeljen k prvi četi. Naš četovodja je bil doma iz Malte na zgornjem Koroškem, a bil je pravičen in pošten Nемеc. Ko me je nekoč slišal neki vojak govoriti slovensko in me je zaradi moje materine besede začel zasramovati, sem se mu postavil po robu, češ, kaj hoče, saj jaz govorim dva jezika, on pa samo enega. Četovodja mi je dal prav; še več: ko je prišel k meni na obisk Gašparč s Pečnice, ki je tisti čas služil pri 12. četi, je naju celo nagovoril in naprosil, da sva zapela kar tam v kasarni nekaj slovenskih pesmi; zelo je hvalil naše mehke slovenske melodije. Kmalu potem je Gašparč neke oslabele, poslali so ga v bolnico, nato pa kmalu domov, s tem je tudi v naši kasarni utihnila slovenska pesem.

Prvo prosto nedeljo smo šli v mesto, nabralo se je nas več domačinov-pevcev in v neki graški gostilni smo zapeli najprej nekaj nemških, potem pa slovenske pesmi in že je bilo vina dovolj. To pa se ni zgodilo samo enkrat.

(Dalje prihodnjič)

Ne zamudite ogromne izbire!

Tujske sobe — izredna akcija • Dostavljamo na dom
Tovarniške cene: šil. 2680.- • Opremljamo po meri
šil. 2890.- • Poskrbimo vam kredit

HANZEJ KOVAČIČ

Villach - Beljak

Proces v Münchnu proti trem esesovskim zločincem je končan

Naš tednik je v 3. številki letos poročal, da se je 23. januarja začel v Münchnu sodni postopek proti trem bivšim nacističnim zločincem, ki so bili obtoženi »večtisočkratnega skupinskega umora«. So to: esesovski »Gruppenführer« Wilhelm Harster (star 62 let), vladni svetnik pri varnostni policiji Wilhelm Zöpf (ta je bil tudi osumljen, da je umoril Ano Frank) in bivša Harsterjeva tajnica Gertrud Slotke (stara 64 let).

V petek, 24. februarja — proces je trajal štiri tedne in 1 dan — je deželno sodišče izreklo končno obsodbo nad njimi.

Bivšega nacističnega funkcionarja Wilhelma Zöpfa, ki ga je sodnik obtožil smrti Ane Frank, so z drugima dvema bivšima nacistoma obsodili na daljšo zaporno kazen. Razglasitev sodbe je nabito polna dvorana sprejela z vzkliki: »Na vešala z njimi, obesite jih!«

Münchensko sodišče je spoznalo vse tri naciste za krive, da so sodelovali in pomagali pri množičnih pokolih nizozemskih Židov med drugo svetovno vojno.

Bivšemu nacističnemu »Gruppenführerju« Wilhelmu Hasterju so izrekli petnajstletno zaporno kazen, ker je sodeloval pri 82.854 umorih. Zöpf, ki je od leta 1941 do 1944 vodil urad za židovska vprašanja, imenovan po njem, so obsodili na 9 let zopora, njegovo bivšo tajnico Gertrudo Slotke pa na pet let zopora.

Sodnik je dejal, da bi vse tri lahko obsodil na dosmrtno ječo s prisilnim delom in na izgubo državljskih pravic, vendar je sklenil, da ne bo izrekel tako ostre kazni zaradi »psihološkega učinkovanja na funkcionarje v nacističnem razdobju, ko so več let delali pod stalno propagando, da so židje sovražniki, ki jih je treba odstraniti«.

Obsojeni so sprejeli obsodbo brez slehernega razburjenja. Po sklepu sodišča bodo plačali vse sodne stroške. Harster in Zöpf pa bosta plačala tudi stroške ameriškega odvetnika Roberta Kempnerja, ki je na procesu zastopal očeta Ane Frank. Obsojeni Zöpf je namreč odgovoren za deportacijo in morebitno smrt petnajstletnega židovskega dekleta Ane Frank.

Tudi otroci ljubijo lepo obleko!
Mamica jih najde v veliki izbiri

v otroški trgovini

H. THOMASSER

Villach

Widmannngasse 33

Istotam dobite košare za dojenčke
z vso opremo, stotine otroških vozičkov
in posteljic

SADJARJI!

Sadna drevesa vseh vrst v veliki izbiri v strokovni drevesnici jabolčnih, hruškovih in češnjevih drevesc. Po znižanih cenah dobite: češnje, slive, maravdne, ribezlje, kosmulje in vinske trte.

Ing. MARKO POLZER, pd. Lazar
ST. VID V PODJUNI

ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wienergasse 10
(Promenadna cona)

Korolev: oče sputnikov Prva obletnica smrti

Budimpeštanski list »Esti Hirlap« piše, da je sovjetski znanstvenik Sergej Pavlovič Korolev malo pred smrtjo rekel prvemu vesoljcu Juriju Gagarinu, da je »prva vesoljska ladja za pot na Luno že konstruirana«.

Korolev je umrl pred letom dni. »Esti Hirlap« piše, da je bil ta sovjetski znanstvenik »oče prvega sovjetskega sputnika Voshoda in vesoljskih ladij za polet na Luno«. Korolev je umrl v starosti 60 let. Omenjeno izjavo Koroleva malo pred smrtjo je madžarski list objavil v komemorativnem članku, v katerem je rečeno med drugim, da bo »sovjetski kozmonavt prvi človek na Luni«. Korolev je takrat prosil, naj »prvi človek, ki se bo vrnil s poleta na Luno, prinese prgišče Luninih tal in ga razsuje po mojem grobu«. List »Esti Hirlap« dodaja, da so bili skoraj vsi tehnični dosežki na področju sovjetskih vesoljskih raziskav in poskusov zasnovani na zamislih Koroleva.

Betonmischer-Winterschluss Aktion bis 20% billiger. Ab S 1680.—. Verschiedene Fabrikate. Weiss, Klagenfurt, St. Veiter Straße 108.

Namesto venea

na grob svojega brata Dolfeja Piceja je daroval č. gospod Mohor Picej, Schwarzach-Pongau: za tiskovni sklad »Našemu tedniku« 100.—; Mohorjevi družbi 100.— in za dijaške domove 100.— šilingov. Prisrčen Bog plačaj!

Avstrijška televizija

NEDELJA, 12. 3.: 17.00 Poročila — 17.03 Za otroke od 11. leta dalje: Čar tropov — 17.35 Mladinski svet — 18.35 Za družino: Šah za vse — 19.00 Veselje ob glashi. Poje tenorist Waldemar Kment — 19.30 Šport — 20.10 Poročila — 20.20 Prenos iz Volksteatra: »Zmotna obsodba« — 22.25 Nedelja v Evropi: Varšava — 23.10 Poročila.

PONEDELJEK, 13. 3.: 18.30 Poročila — 18.35 Tečaj francoskega jezika — 18.55 Okno na Ocean — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki s športom — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 21.00 Šport — 22.00 Čas v sliki.

TOREK, 14. 3.: 18.30 Poročila — 18.35 Angleščina — 19.23 Mathias Wiemann pripoveduje — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Don Giovanni, glasba W. A. Mozarta.

SREDA, 15. 3.: Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? — 11.50 Šport — 17.00 Poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: Mala risarska umetnost — 17.35 Trio. Belgijski doprinos k mednarodni izmenjavi svetovnega lutkovnega gledališča — 17.50 Lahko noč oddaja za otroke — 17.55 Za otroke od 11. leta dalje: Kolesa na Nizozemskem — 18.30 Poročila — 18.35 Francoščina — 19.00 Prizori iz Avstrije — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Najlepše mesto na svetu — 21.15 Prenos nemške televizije: »Poslednji«, Maksima Gorkega — 23.05 Čas v sliki.

ČETRTEK, 16. 3.: 11.00 Televizija v šoli — 12.00 Razvoj Dunaja v velemesto — 18.30 Poročila — 18.35 Tečaj italijanskega jezika za začetnike — 19.00 Šport — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Zaljubljenim gre težko, ljubezenska komedija — 21.55 Čas v sliki — 22.15 Iz prve roke. Kritični kulturni pogovori.

PETEK, 17. 3.: Televizija v šoli — 11.00 Program za delavce: Poročila — 11.03 Koncert za mladino — 11.45 Časovni ventil — 18.30 Poročila — 18.35 Dih morja — film o avstralski severni obali in njih pernatih prebivalcih — 19.00 Kuhinja v televiziji: velikonočna pinca — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Gostovanje gradiščanskega amaterskega gledališča: »Dvorni svetnik Geiger«, veseloigra Hansa Langerja — 22.00 Poročila in v žarometu. Sedem dni svetovnih dogodkov — 22.30 Z našimi najboljšimi priporočili.

Nadaljnega programa nismo prejeli. Cenjene bralce prosimo, da nam oprostite!

Važno za kmeta in delavca!

Hatzenbichler — univerzalni kombinator in sadilnik za krompir (Kombinator und Kartoffellegger) je najidealnejši poljedelski stroj za vsakega kmeta.

Motorne žage — znamk STIHL, PIONEER, MC CULLOCH, TIGER in SOLO — vam znatno olajšajo in skrajšajo delo v gozdu.

Mopedi in kolesa — v največji izbiri za mlade in stare — znamk STEYR-PUCH, TORPEDO, KTM in LOHNER.

Zahtevajte ponudbe pri tvrdki

Johan Lomšek

Tihoja 2, 9141 Eberndorf — Dobrla ves, telefon 0 42 37 - 246.

AUCH A&O-FEHNSEHSTÄRKE-WESTERN-BILLY-MEIN!

Jeder Preis ein Volltreffer!

A&O-ANGEBOT

vom 10. bis 16. März 1967:

A&O HAUSHALT-SCHOKOLADE 10.⁹⁰
für alle, für alles! 400-g-Tafel

»SELEX«-PFIRSICHE 10.⁸⁰
vollreife kalifornische Edel Früchte, eine A&O-Markenware! 1/1-Dose

»RENÉ«-WEINBRAND 39.⁸⁰
der beliebte Dreistern-Weinbrand, eine A&O-Markenware! 1 Flasche = 0,7 Liter

A&O KAFFEE 25.-
»JUBILÄUMS-MISCHUNG« für Kenner und Genießer! 1 Packung = 200 g

FEINSTE TRUFFEL-WAFFELN 9.-
schokoladegut und ganz besonders knusprig! 1 Packung

...und außerdem: 3% A&O-RABATT!

Fahrzeuge Kern Radiohaus Elektrowaren

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus KERN

Klagenfurt, Burggasse